

Regeringen
och sändlista

Ert tjänsteställe, handläggare

Fö/MIL

Vårt tjänsteställe, handläggare

EKS

Ert datum

Vårt föregående datum

Er beteckning

Vår föregående beteckning

Försvarsmaktens budgetunderlag för 2010 med särskilda redovisningar (BU 10/SR)

(Åtta bilagor, varav två hemliga samt 14 underbilagor varav åtta hemliga)

Inledning

I årsredovisningen för 2008 (HKV 23 386: 51656, 2009-02-20) redovisar Försvarsmakten bl a de ambitionssänkningar som tvingades vidtas under 2008 och konsekvenserna av dessa. Även om dessa åtgärder genererade en positiv effekt i form av ett anslagssparande, av stor betydelse för genomförandet av de förslag som framgår av föreliggande budgetunderlag, var de negativa konsekvenserna betydande för den operativa förmågan. Ambitionssänkningarna under år 2008 var förvisso inte enskilt dimensionerande för Försvarsmaktens bedömning av den operativa förmågan men verksamheten 2008, i kombination med ett flertal års åtstramningar inom övningsverksamheten, var ändå en viktig del i det negativa trendbrott som konstaterades 2008. För 2007 påverkades värderingen positivt av NBG. Till följd av att Försvarsmakten inte längre har anställda soldater, i samma utsträckning, har dock denna effekt bortfallit i och med avvecklingen av stridsgruppen.

Trots att utbildningsverksamheten under 2009 bedrivs med klart högre målsättningar än under 2008 fordras ytterligare åtgärder för att skapa de förutsättningar som långsiktigt säkerställer den ökade politiska ambitionen om en insatsorganisation med hög tillgänglighet och användbarhet för både nationella och internationella insatser. Huvuddragen i dessa åtgärder framgår av den redovisning Försvarsmakten lämnade den 30 januari 2009 som underlag för regeringens försvarspolitiska proposition 2009. Föreliggande budgetunderlag för perioden 2010-2012 bygger på det underlag Försvarsmakten lämnade för inriktningspropositionen och utgår från den anslagsfördelning som föreslås i kapitel 6 *Förslag till finansiering* samt att Försvarsmakten får disponera det ackumulerade anslagssparandet enligt nedanstående hemställan.

()

Utveckling

Försvarsmakten föreslår en fortsatt effektivisering och rationalisering inom utvecklingsverksamheten med prioritering till Comprehensive Approach, NEC, Expeditionär förmåga samt förmåga till att kunna genomföra väpnad strid, i en multinationell ram, mot olika typer av motståndare. Med dessa prioriteringar kan anslaget 1.5 *Forskning och teknikutveckling* reduceras med 30 miljoner kronor år 2010 och från år 2011 reduceras till att omfatta 779 miljoner kronor.

Ledning

Med utgångspunkt i förbättrad rationalitet, nytt personalförsörjningssystem samt en tydligare styrning och kontroll påbörjas under 2009 utredning av central ledning. I ett första steg, med start innevarande år, ska Högkvarterets befattningar reduceras från cirka 1 150 till cirka 950 stycken. Även den militära underrättelse- och säkerhetstjänsten kommer att påverkas av reduktionen.

En gemensam lägescentral med NOC¹ utvecklas för operativ- och teknisk styrning av Försvarsmaktens ledningssystem samt sammanställning av lägesbild. Lägescentralen ska även innehålla integrerad flygstridsledning. Utvecklingen samordnas med koncentreringen och avvecklingen av sjöinformationsbataljonen och stridslednings- och luftbevakningsbataljonen. Försvarsmaktens drift, underhåll och förvaltning omstruktureras varvid en rationell systemförvaltningsorganisation och en driftorganisation inrättas.

Grundorganisation

Försvarsmakten avser att påbörja en omstrukturering till den insatsorganisation som föreslås i Försvarsmaktens redovisning den 30 januari. Mot bakgrund av att mer omfattande grundorganisatoriska förändringar planeras först 2012 kan detta innebära komplikationer för produktionen i nuvarande grundorganisation även om Försvarsmakten kan vidta vissa åtgärder inom ramen för myndighetens beslutsmandat.

Försvarsmakten föreslår att Försvarsmusikcentrum integreras i Livgardet och avser återkomma med förslag till vidare utveckling av grundorganisationens infrastruktur senast i myndighetens budgetunderlag för år 2012.

Nordiskt och övrigt internationellt samarbete

Det nordiska försvarsrelaterade samarbetet förväntas få en alltmer central roll i svensk säkerhets- och försvarspolitik under perioden. Storleken på de möjliga kostnadsreducingarna i NORDSUP är beroende av rationaliseringar och integreringen av de nordiska ländernas produktionslösningar. I perioden 2010 – 2012 bedöms endast begränsade kostnadsreducingar kunna realiseras.

¹ Network Operations Center.

Personalförsörjning

Försvarsmaktens personalstruktur är och har under en längre tid varit i obalans. Dessutom, i takt med ett minskande antal som genomför värnpliktig grundutbildning och ett ökande antal som genomför insats, så har Försvarsmaktens beroende av konkurrensen på arbetsmarknaden ökat.

Med anledning av planerad omställning av Försvarsmaktens personalförsörjning, från plikt till frivillighet, ställs än högre krav på myndighetens personalförsörjning som måste säkerställa en betydligt högre grad av attraktionskraft och en effektivare rekryteringsförmåga. Försvarsmakten bedömer att extraordinära åtgärder krävs för att initialt säkerställa ett inflöde av tidigare grundutbildad personal för en anställning (fast anställning och kontraktering) som gruppbefäl, soldat eller sjöman samt för antagning till grundläggande officersutbildning. En särskild arbetsgrupp har tillsatts för att utforma dessa åtgärder.

Trots att rekrytering och attraktion i regel är en fråga för arbetsgivaren anser Försvarsmakten att omställningen är en angelägenhet som kräver stöd från samhället i övrigt, för att kunna svara upp mot den försvarspolitiska ambitionen. Behovet av stöd önskar Försvarsmakten utveckla i fortsatt dialog med regeringen.

Utöver vad som anges ovan har Försvarsmakten att vidta de åtgärder som krävs för att skapa en personalstruktur som ryms inom angiven ekonomisk ram. Nuvarande planering ger en större avveckling av personal i mitten av planeringsperioden. Avvecklingen är en konsekvens av myndighetens rationalisering av förbandsproduktionen. Redan under år 2010 finns ett uttalat behov att påbörja förändringen. Även om det initialt innebär en relativt begränsad avveckling av personal (100-200 åk) kommer ett större antal anställda (1 000-2 000) att påverkas då verksamheten koncentreras och omlokaliseras. Åtgärder som syftar till att avveckla viss personal kan bli direkt kontraproduktiva i förhållande till de extraordinära åtgärder som krävs för attraktion och rekrytering. Därför blir frågan om att parallellt kunna rekrytera och avveckla personal avgörande för personalförsörjningen under kommande period.

Ekonomi

Föreslagen anslagsfördelning är en förutsättning för en god kvalitet i förbandsutbildningen syftande till att uppnå kraven på användbara förband med tillgänglighet väsentligt understigande ett år. Försörjningen av insatsförbanden, som utgår från en sammanhållen logistikprocess inkluderande materielförsörjning, fokuserar initialt på vidmakthållande av befintlig dimensionerande materiel samt kompletterande anskaffning för att tillgodose de materiella brister som identifierats avseende operationer med markoperativ tyngdpunkt. Utrymmet i anslagen för anskaffning och vidmakthållande av materiel samt forskning och teknikutveckling medger därefter en långsiktig utveckling med en lägre förnyelsetakt än vad som tidigare planerats.

I planeringen för perioden 2010-2012 har Försvarsmakten utgått från att den årliga omräkningen av anslag görs enligt nuvarande principer. Försvarsmakten har vidare beaktat det löpande rationaliseringskrav som ställs på myndigheten. Därutöver föreslår Försvarsmakten en justering av fördelningen mellan anslag 1.1 *Förbandsverksamhet och beredskap* och anslag 1.2 *Fredsfrämjande*

förbandsinsatser med beaktande av särutgiftsmodellen och det utvecklade personalförsörjningssystemet med heltids- och deltidanställda soldater och sjömän där grundlön och vissa övningskostnader direkt relaterade till internationella insatser i sin helhet belastar anslag 1.1. Försvarmakten utgår därutöver från att prognostiserat anslagssparande från åren 2008 och 2009 kan utnyttjas under åren 2010 och 2011.

I enlighet med regleringsbrevet för 2009 återkommer Försvarmakten 2009-05-01 med planeringen för anslagen 1.3 *Anskaffning av materiel och anläggningar*, 1.4 *Vidmakthållande, avveckling mm av materiel och anläggningar* samt anslaget 1.5 *Forskning och teknikutveckling* för perioden 2011-2019.

Behov av förändringar i lagar och förordningar

Försvarmakten utgår från och planerar för att förändringar i lagar och förordningar genomförs under 2010, främst avseende förändringar vilka utgör förutsättningar för det nya personalförsörjningssystemet som utgör grund för föreliggande underlag. Försvarmakten föreslår att regeringen snarast överser och fattar beslut om alternativt föreslår riksdagen nödvändiga förändringar i de författningar och lagar som reglerar grundförutsättningarna för Försvarmakten.

Antaganden

Detta budgetunderlag bygger på följande antaganden:

- Grundorganisationsförändringar vilka myndigheten kan besluta genomförs successivt. Förändringar vilka kräver Riksdagens eller regeringens beslut påbörjas 2012.
- Det bokförda värdet nedsätts till noll eller Försvarmakten erhåller omställningsbidrag för sådan egendom som, enligt regeringsbeslut, skall avvecklas.
- Eventuella besparingar vid övriga försvarsmyndigheter kommer Försvarmakten tillgodo genom kostnadsreduceringar. Eventuell överföring av uppgifter mellan myndigheter är kostnadsneutrala. Försvarmakten kommer att kompenseras för frekvensbandsavgifter.
- Anslagssparande inom anslaget 1.1 (tidigare 6.1.1) *Förbandsverksamhet och beredskap* från 2008 samt prognostiserat anslagssparande för 2009 överförs som anslagssparande till anslaget 1.1 åren 2010 och 2011.
- Omfördelning med anledning av särutgiftsmodellen från anslaget 1:2 *Fredsfrämjande förbandsinsatser* till anslaget 1:1 *Förbandsverksamhet och beredskap* om 50 mnkr 2011 och 100 mnkr 2012.
- Anslaget 1.5 *Forskning och teknikutveckling* reduceras med 30 mnkr år 2010 och överförs till anslaget 1.1. Anslaget omfattar 779 mnkr från år 2011 efter att 300 mnkr överförs till anslaget 1.1.
- Arbete med förändringar i lagar och förordningar påbörjas 2009 för beslut under början av 2010.

Hemställan

Försvarsmakten hemställer:

1. att regeringen beslutar i enlighet med Försvarsmaktens förslag för budgetåret 2010,
2. att regeringen för budgetåren 2010-2012 föreslår riksdagen att omfördela anslagsmedel till anslaget 1.1 *Förbandsverksamhet m.m.* från anslaget 1.2 *Fredfrämjande förbandsinsatser* och anslaget 1.5 *Forskning och Utveckling* på sätt som föreslås i kapitel 6 Förslag till finansiering,
3. att regeringen medger att ackumulerat anslagssparande för förbandsverksamheten från 2008 och 2009 får disponeras 2010 och 2011.
4. att regeringen beslutar att Försvarsmusikcentrum år 2010 upphör som egen organisationsenhet och integreras i Livgardet.

- o 0 o -

Försvarsmaktens budgetunderlag för 2010 har varit föremål för samverkan med arbetstagarorganisationerna enligt avtal för samverkan och utveckling. Arbetstagarorganisationernas yttranden bifogas i bilaga 8.

Underlaget har vidare varit föremål för överläggning i Försvarsmaktsledningen. Generaldirektören, chefsjuristen, personaldirektören, ekonomidirektören, informationsdirektören samt chefen för insats, chefen för produktion, chefen för den militära underrättelse- och säkerhetstjänsten och chefen för ledningsstaben i Högkvarteret har enligt 22 § förordningen (2007:1266) med instruktion för Försvarsmakten beretts tillfälle att yttra sig i ärendet. Därutöver har också chefen för ledningsstabens strategiavdelning, marininspektören, flygvapeninspektören, arméinspektören, logistikchefen samt rikshemvärnschefen beretts möjlighet att yttra sig i ärendet.

- o 0 o -

Beslut i detta ärende har fattats av general Håkan Syrén. I den slutliga handläggningen har deltagit generaldirektör Ulf Bengtsson, avdelningschef Jan Borling, ekonom Jonas Brännström, överste Rikard Askstedt och som föredragande ekonomidirektör Lars Eriksson.

Håkan Syrén

Lars Eriksson

Bilagor

(Hemlig bilaga insänds med HKV skrivelse 2009-02-26, H/S 23 383:80566)

Bilagor	Benämning
1. (H)	Förslag till insatsorganisationens utveckling och beredskap
2. (Ö)	Redovisning rörande materieförsörjning
3. (Ö)	Plan för forskning och utveckling
4. (Ö)	Förslag till genomförande av nationella och internationella insatser 2010-2012
5. (Ö)	Redovisning rörande ekonomi – Prognos 2009-2012
6. (Ö)	Redovisning rörande personalavvecklingsutgifter
7. (Ö)	Särskilda redovisningar
8. (Ö)	Samverkan med ATO

Underbilagor

(Hemliga underbilagor insänds med HKV skrivelse 2009-02-26, H/S 23 383:80566)

Ubil	Benämning
1.1 (Ö)	Redovisning avseende behov och åtgärder inom insatsorganisationen
2.1 (H)	Tabell - Plan för materieförsörjningen (anskaffning)
2.2 (H)	Tabell - Plan för materieförsörjningen (materielnära verksamhet och avveckling)
2.3 (H)	Fotnot till Plan för materieförsörjningen
2.4 (H)	Tabell – Förslag till bemyndigande
2.5 (H)	Handlingsfrihet
2.6 (H)	Tabell – Enskilda investeringar överstigande 30 miljoner kronor
2.7 (H)	Beskrivning av innehåll i materielområden
3.1 (H)	Tabell - Plan för forskning och utveckling
7.1 (Ö)	Särskild redovisning avseende NBG 11
7.2 (Ö)	Särskild redovisning avseende internationellt materiel-, FoT-samarbete m m
8.1 (Ö)	OFR/S FM yttrande över BU 10/SR
8.2 (Ö)	OFR/O och SACO yttrande över BU 10/SR
8.3 (Ö)	SEKO Försvar yttrande över BU 10/SR

Sändlista

Sändlista	Antal ex²	Hemlig bilaga 1 Ex nr	Hemlig bilaga 2 inkl underbilagor Ex nr	Hemliga ubil 3.1 Ex nr
Regeringen	1 (tryck)	1	1	1
Som orientering				
Försvarsutskottet	1	-	-	-
Riksdagensutredningstjänst	1	-	-	-
Riksrevisionen	1	-	-	-
Utrikesdepartementet	1	-	-	-
Försvarsdepartementet	25 (tryck)	2	2	2
Finansdepartementet	1	-	-	-
Försvarets materielverk	1	3	3	3
Försvarets radioanstalt	1	-	-	-
MSB	1	-	-	-
Kustbevakningen	1	-	-	-
Försvarshögskolan	1	-	-	-
Totalförsvarets forskningsinstitut	1	-	-	-
Totalförsvarets pliktverk	1	-	-	4
Statens haverikommission	1	-	-	-
Rikspolisstyrelsen	1	-	-	5
Säkerhetspolisen	1	-	-	-
Ekonomistyrningsverket	1	-	-	-
Fortifikationsverket	1	-	-	-
Arbetsgivarverket	1	-	-	-
Statskontoret	1	-	6	-
Luftfartsverket	1	-	-	-
OFR	1	-	-	-
SACO-S	1	-	-	-
SEKO	1	-	-	-
OFR/O FM	1	-	-	-
OFR/S Försvarförbundet	1	-	-	-
SACO Försvar	1	-	-	-
SEKO Försvar	1	-	-	-
SROF	1	-	-	-
Värnpliktsrådet	1	-	-	-
Inom Försvarsmakten				
ÖB	1 (tryck)	7	-	-
GD	1 (tryck)	8	-	-
Förbands-, skol- och centrumchefer	1 var	-	-	-
Inom Högkvarteret				
REV	1	-	-	-
SÄKINSP	1	-	-	-
GL	1	-	-	-
LEDS	1	-	-	-
C LEDS	1	9	9	9
LEDS LED	1	-	-	-
LEDS STRA	1	10	10	10

² Öppna exemplar distribueras elektroniskt till resp. myndighet (motsv.), förband, skola och centrum samt inom HKV utom där (tryck) anges. Vid sådan anmärkning översänds tryckta pappersexemplar.

<u>Sändlista</u>	Antal ex ²	Hemlig bilaga 1 Ex nr	Hemlig bilaga 2 inkl underbilagor Ex nr	Hemliga ubil 3.1 Ex nr
LEDS UTV	1	11	11	11
LEDS INT	1	-	-	-
LEDS VHU	1	-	-	-
LEDS CIO	1	-	-	-
INS	1	-	-	-
C INSATS	1	12	-	-
STF C INSATS	1	13	-	-
INSS SJ0	1	14	-	-
AI	1	15	-	-
ATS	1	-	-	-
MI	1	16	-	-
MTS	1	-	-	-
FVI	1	17	-	-
FTS	1	-	-	-
PROD	1	-	-	-
C PROD	1	18	18	18
C FÖRBPROD	1	19	-	-
C MTRLPROD	1	20	20	20
PROD PLAN	1	21	21	21
PROD FÖRB	1	22	-	-
PROD MTRL	1	23	23	23
PROD MTRLLED	1	-	-	-
MUST	1	-	-	-
C MUST	1	24	-	-
STF C MUST	1	25	-	-
PERSS	1	-	-	-
PERSDIR	1	26	-	-
PERSS PLAN/UTV	1	27	-	-
EKS	1	-	-	-
EKDIR	1	28	-	-
EKS SC	1	29	-	-
EKS ANA	1	-	-	-
EKS BUD	1	30	30	30
EKS RED	1	-	-	-
EKS Isk	1	-	-	-
JURS	1	-	-	-
C JUR	1	-	-	-
INFOS	1	-	-	-
INFODIR	1	-	-	-
STF C HKV	1	-	-	-
PRIO	1	-	-	-
OFR/O HKV	1	-	-	-
OFR/S HKV	1	-	-	-
SACO HKV	1	-	-	-
SEKO Försvar HKV	1	-	-	-
Arkiv	1 (tryck)	31	31	31

Innehållsförteckning

INLEDNING	1
UTVECKLING	2
LEDNING	2
GRUNDORGANISATION	2
NORDISKT OCH ÖVRIGT INTERNATIONELLT SAMARBETE	2
PERSONALFÖRSÖRJNING	3
EKONOMI	3
BEHOV AV FÖRÄNDRINGAR I LAGAR OCH FÖRORDNINGAR	4
1. LÄGET I FÖRSVARSMAKTEN	10
2. PLANERINGSINRIKTNING OCH PLANERINGSFÖRUTSÄTTNINGAR.....	12
3. INRIKTNING FÖR FÖRSVARSMAKTENS UTVECKLING	14
3.1. INSATSORGANISATIONsutveckling 2010-2012 samt FÖRSVARSMAKTENS FÖRSLAG TILL FRAMTIDA BIDRAG TILL STYRKEREGISTER	18
4. FÖRSLAG TILL MÅL FÖR VERKSAMHETEN ÅR 2010 OCH INRIKTNING FÖR PERIODEN 2011- 2012 PER VERKSAMHETSGREN	24
4.1. MÅL OCH INRIKTNING FÖR VERKSAMHETSGREN 1 (INSATSER)	24
4.2. MÅL OCH INRIKTNING FÖR VERKSAMHETSGREN 2 (UPPBYGGNAD AV INSATSORGANISATIONEN OCH BEREDSKAP).....	28
4.3. MÅL OCH INRIKTNING FÖR VERKSAMHETSGREN 3 (UTVECKLING)	37
4.4. MÅL OCH INRIKTNING FÖR VERKSAMHETSGREN 4 (ÖVRIG VERKSAMHET)	39
4.5. MÅL OCH INRIKTNING FÖR VERKSAMHETSGREN 5 (INTERNATIONELL FREDSFÖRÄMJANDE VERKSAMHET).....	40
4.6. MÅL OCH INRIKTNING FÖR VERKSAMHETSGREN 6 (STÖD TILL SAMHÄLLET)	42
5. SÄRSKILDA INRIKTNINGAR.....	43
5.1. INTERNATIONELLT FÖRSVARSSAMARBETE	43
5.2. PERSONALFÖRSÖRJNING 2010-2012	46
5.3. MILJÖVERKSAMHET	54
5.4. MARK- OCH LOKALFÖRSÖRJNING.....	55
6. FÖRSLAG TILL FINANSIERING PERIODEN 2010-2012	56
6.1. PLAN FÖR RESPEKTIVE ANSLAG.....	56
6.2. FÖRSVARSMAKTENS KOSTNADS- OCH UTGIFTSBUDGET PER PRODUKTGRUPP 2010	59
6.3. PROGNOS FÖR ÅRET 2009 SAMT PERIODEN 2010-2012.....	62
6.4. LÅNERAM FÖR ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR.....	62
6.5. AVGIFTER OCH ANDRA INKOMSTER.....	63
6.6. RÄNTEKONTOKREDIT OCH ANSLAGSKREDIT.....	64
6.7. BEMYNDIGANDEN	64

1. Läget i Försvarmakten

Läget i Försvarmakten den 31 december 2008 framgår av Försvarmaktens årsredovisning som lämnades till regeringen den 20 februari 2009.

En redovisning avseende behov och åtgärder, med anledning av i årsredovisningen för 2008 redovisade brister (HKV skrivelse 2009-02-20, H/TS 23 386:605), inom insatsorganisationen framgår av underbilaga 1.1. /1.1

Försvarmaktens uppgifter

Försvarmaktens uppgifter framgår av förordningen (2007:1266) med instruktion för Försvarmakten. Av instruktionen framgår bl a följande:

Grunden för Försvarmaktens verksamhet skall vara förmågan till väpnad strid.

Försvarmakten skall kunna försvara Sverige mot väpnat angrepp var det än kommer ifrån. Hela Sverige skall kunna försvaras.

Försvarmakten skall hävda Sveriges territoriella integritet.

Försvarmakten skall bidra till fred och säkerhet i omvärlden genom att kunna genomföra och lämna stöd till fredsfrämjande operationer och säkerhetsfrämjande samarbete samt kunna lämna stöd till humanitär verksamhet.

Försvarmakten skall bidra till att stärka det svenska samhället vid svåra påfrestningar i fred genom att kunna samverka med andra myndigheter och kunna ställa resurser till förfogande.

Krav på Försvarmaktens operativa förmåga

Försvarmakten skall ha den operativa förmåga, de kompetenser och den insatsorganisation som regeringen beslutar. Försvarmakten skall även upprätthålla den beredskap som regeringen beslutar.

Försvarmaktens beredskap, organisation och planläggning skall medge att Försvarmaktens förmåga kan anpassas för att motsvara förändrade krav och behov.

Försvarmakten skall genomföra den planläggning och vidta de förberedelser som behövs för att kunna lösa myndighetens uppgifter.

Regeringen ställer för närvarande följande krav på operativ förmåga.

Förmåga I - Hävda Sveriges territoriella integritet och bidra till att förebygga och hantera kriser i vår omvärld genom att medverka i fredfrämjande insatser.

Förmåga II - Förmåga att vid ett försämrat omvärldsläge kunna hantera händelseutvecklingar och hot som kan drabba Sverige samt kunna öka förmågan till insatser internationellt.

Förmåga III - Efter allvarlig och varaktigt försämrad omvärldsutveckling och successiva beslut av regering och riksdag kunna utveckla förmåga att möta olika former av mer omfattande militära operationer som hotar Sveriges fred och självständighet.

Av regleringsbrevet för budgetåret 2009 avseende Försvarmakten följer att regeringen i nuvarande säkerhetspolitiska läge prioriterar kravet på förmåga att hävda Sveriges territoriella integritet och bidra till att förebygga och hantera kriser i vår omvärld genom att medverka i fredfrämjande insatser.

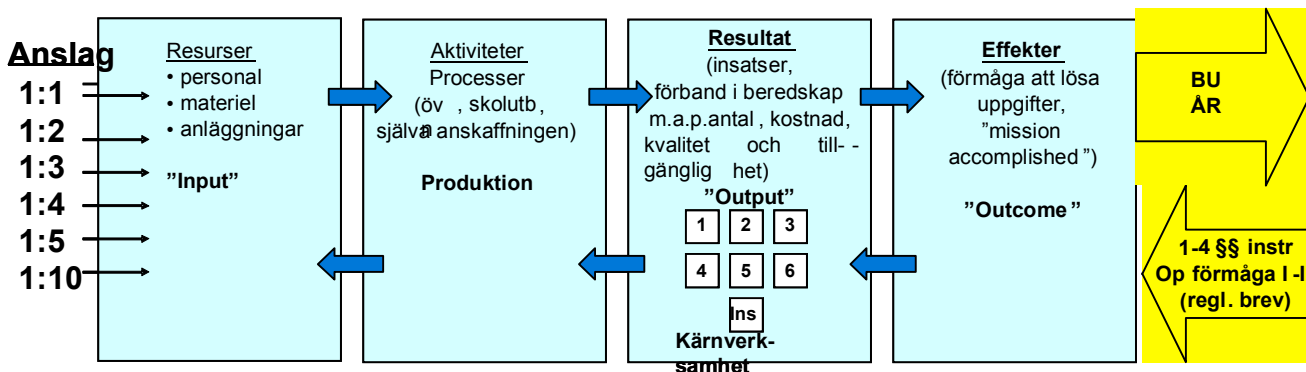
Regeringens styrning

Regeringen styr från och med budgetåret 2007 Försvarmakten genom att i regleringsbrevet inledningsvis ange vilken operativ förmåga samt en däremot svarande insatsorganisation Försvarmakten skall ha. Därefter ställer regeringen krav på vilka *produkter* Försvarmakten skall leverera inom ett antal verksamhetsgrenar.³ Avslutningsvis ställer regeringen ett antal krav på resursanvändningen samt tilldelar myndigheten dispositionsrätt över de ekonomiska resurserna som krävs för att genomföra verksamheten (*produktionen*).

Styrningen fokuserar från och med budgetåret 2007 mera på de resultat Försvarmakten skall åstadkomma i form av produkter, främst insatser och insatsförband, än hur produktionen skall genomföras för att uppnå dessa resultat. Perspektivet i regeringens styrning har därmed i förhållande till tidigare vridits från en inputorienterad till en outputorienterad styrning.

Den interna styrningen av planeringen och uppföljningen av verksamheten har naturligen sin utgångspunkt i regeringens styrning, som den kommer till uttryck i regleringsbrevet för Försvarmakten. Den interna styrningen regleras i Försvarmaktens ekonomistyrningsmodell (FEM) som utgår från regeringens styrning i instruktionen och regleringsbrevet. Den sammantagna styrkedjan regeringen – Försvarmakten framgår i grafisk form av figur 1 nedan.

³ Begreppet ”produkt” är i Försvarmakten synonymt med ”prestation”. De viktigaste produkterna (output) är insatser, insatsförband och resultaten från forsknings- och utvecklingsarbetet. Resurserna utgörs av personal, materiel, anläggningar samt mark och lokaler (input). Försvarmakten noterar att begreppet verksamhetsgren fr o m RB 09 är ersatt av begreppet verksamhet, Försvarmakten har dock internt valt att tills vidare behålla begreppet verksamhetsgren med samma betydelse som regeringens begrepp verksamhet.

Figur 1 Försvarsmaktens ekonomistyrningsmodell (FEM)

2. Planeringsinriktning och planeringsförutsättningar

Försvarsmakten ska fortsatt utvecklas mot ett tillgängligt, användbart och mångsidigt säkerhetspolitiskt instrument. Över tiden ska förmåga finnas att delta i hantering av incidenter och oförutsedda händelseutvecklingar såväl nationellt som i närområdet, Europa och globalt. Insatser innefattande en stor bredd av uppgifter ska kunna genomföras, ensamt och tillsammans med andra, i samtliga konfliktnivåer. Försvarsmakten ska med kort varsel kunna förstärka pågående insatser och genomföra evakueringsoperationer.

Insatser, särskilt de internationella, är i olika grad gemensamma och genomförs tillsammans med andra nationer, myndigheter och organisationer. Därtill ställer insatserna ofta krav på långvarig närvaro.

Insatsorganisationen ska bestå av stående förband och kontraktsförband. För snabbinsatser, mer kvalificerade insatser samt upprätthållande av hög beredskap och närvaro över tiden nyttjas främst stående förband. Kontraktsförband kompletterar i första hand de stående förbanden i planerade insatser i den lägre delen av konfliktskalan eller som förstärkning till dessa. Nationella skyddsstyrkor nyttjas för nationella uppgifter samt som bas för frivillig rekrytering till internationella insatser.

Insatsorganisationen ska fortsätta att utvecklas kvalitativt främst genom åtgärder inom personalförsörjningsområdet där främst de operativa kraven på användbarhet och tillgänglighet ska vara dimensionerande för Försvarsmaktens personalbehov. Införandet av ett nytt personalförsörjningssystem bedöms ge de första effekterna under 2009. En del av detta är arbetet med att förändra Försvarsmaktens befattningsstruktur så att kopplingen mot insatsförbanden tydliggörs. Förändringen innebär en övergång till ett frivilligbaserat personalförsörjningssystem med tjänstgöringsskyldighet för nationella och internationella insatser. Under de första åren ska sedan tidigare utbildad värnpliktig personal nyttjas som en viktig rekryteringsbas till stående och kontraktsförband.

Det internationella samarbetet ska fördjupas och breddas, varvid särskild tonvikt ska läggas vid det nordiska samarbetet. Samarbetet ska inledningsvis syfta till rationalitet inom utbildning, övning, förbandsproduktion och övrig stödverksamhet. På sikt bedöms detta kunna leda till besparingar i

syfte att öka den operativa förmågan. Vidare ska förutsättningar skapas för en framtida fördjupning av operativ samverkan mellan Försvarsmakten och, i första hand, övriga nordiska länders försvar.

Utveckling av insatsorganisationen ska inriktas mot ökad tillgänglighet och användbarhet. Olika förband ska kunna sättas samman till behovssammansatta insatsstyrkor – stridsgrupper. Detta möjliggörs bland annat genom en utveckling mot generella förband med olika tilläggförmågor.

Utmaningar för Försvarsmakten

Försvarsmakten behöver även i framtiden ha en operativ förmågebredd som kan verka i olika konfliktnivåer. Ett i högre grad insatt försvar i kombination med minskad numerär påverkar vår förmåga att hantera nationella hot och utmaningar. Detta ställer bl.a. krav på en ökad tillgänglighet på disponibla insatsförband samt en utveckling av dagens hemvärn till nationella skyddsstyrkor. Utvecklingen innebär att delar av de nationella skyddsstyrkorna får förbättrad utrustning och mer kvalificerade uppgifter syftande till ökad användbarhet med fokus på skydd och bevakning av viktiga samhällsfunktioner och områden av militärstrategisk betydelse inklusive Försvarsmaktens basområden.

De ökade kraven på internationella operationer, med i första hand markoperativ tyngdpunkt, i samverkan med internationella partners ställer krav på ett utvecklat förhållningssätt. Detta förhållningssätt påverkar inte bara vårt uppträdande, utan också personalförsörjning, materielförsörjning, utbildning, övning och träning. För att stödja ökade regionala och globala operationer ställs betydande krav på samhället som helhet avseende nationell vilja och förståelse för de säkerhetspolitiska sammanhangen. Försvarsmakten måste aktivt bidra till att upplysa och informera om detta såväl inom Försvarsmakten som i det övriga samhället.

Insatsförbanden, deras beredskap och utveckling, ska i första hand anpassas mot de operativa behoven för pågående och planerade insatser. I den mån avvägning måste göras mellan mångsidighet, tillgänglighet och användbarhet skall användbarhet prioriteras. Avgörande för användbarheten är bl.a. personalförsörjningssystemet med tjänstgöringsskyldighet för insatser, en fungerande materielförsörjning, materieluppfyllnad samt kvalificerad utbildning och övning i högre förband.

Arbetet med att införa det nya personalförsörjningssystemet är den enskilt största utmaning Försvarsmakten står inför. Införandet av ett nytt personalförsörjningssystem innebär en övergång från omsättning av hela förband till en individvis omsättning.

Utvecklingen av EU:s säkerhetspolitik samt det nordiska samarbetet innebär att de deltagande länderna tar ett allt större solidariskt ansvar för Europas och Nordens säkerhet. För Försvarsmakten innebär detta att myndigheten både ska kunna ge och ta emot hjälp från andra medlemsländer eller nordiska länder, även vid insatser i Sverige. Detta ställer krav på utvecklade former för samordning och samverkan inom Sverige, mellan länder och institutioner.

Deltagande i multinationella övningar, i Sverige eller utomlands är av avgörande betydelse för att kunna genomföra kvalificerade insatser. Försvarsmakten ska verka för att multinationella övningar genomförs i Sverige samt att EU:s medlemsstater och andra länder kan nyttja våra övnings- och skjutfält samt anläggningar och infrastruktur.

Den ökade svenska ambitionen att kunna verka internationellt ställer krav på militär underrättelse- och säkerhetstjänst. Detta gäller såväl användning av underrättelser för strategiska och operativa behov samt att med säkerhetsunderrättelser stödja chef med säkerhetsskyddsansvar. Då dessa behov är gränsöverskridande och resurskrävande ska de omhändertas i nära samverkan med internationella partners.

Övriga för detta budgetunderlag gällande planeringsförutsättningar framgår av HKV 2009-01-30 23 383.51503 *Försvarsmaktens underlag för regeringens försvarspolitiska proposition 2009*.

3. Inriktning för Försvarsmaktens utveckling

I EU:s gemensamma säkerhetsstrategi har samtliga medlemsstater ställt sig bakom en samlad bedömning av de säkerhetspolitiska hoten och en strategi för att möta dessa. Strategin understryker de påtagliga hot som utgår från bland annat terrorism, sönderfallande stater och spridning av massförstörelsevapen. Att i samverkan med andra stater och internationella aktörer förebygga, föregripa och hantera dessa hot är en allt viktigare uppgift där Förenta Nationernas (FN) beslut och ställningstagande är en viktig grund för svenskt agerande.

En kris där Sverige utsätts för ett militärt hot kommer med stor sannolikhet att beröra även andra stater i närområdet. Genom ett utökat internationellt samarbete kan möjligheterna att avhålla från och möta sådana hot fortsatt utvecklas. Ett utökat samarbete inom EU och framför allt med våra nordiska grannländer är en förutsättning för ett vidmakthållande av de operativa förmågorna.

Försvarsmakten ska utveckla insatsorganisationen utan att särskilja krav på nationella och internationella insatser. Samtliga insatsförband ska kunna genomföra insatser. Nationella skyddsstyrkor ska kunna genomföra nationella insatser. En utvecklad expeditionär förmåga medger ett flexibelt uppträdande även i Sverige och närområdet.

Målet för det militära försvaret ska vara att självt och tillsammans med andra, inom och utom landet, aktivt värna våra grundläggande värden och intressen genom att

- säkerställa landets suveränitet,
- skydda samhället och dess funktionalitet,
- förebygga och hantera konflikter och krig.

Försvarsmaktens uppgifter

Förmågan till väpnad strid utgör bevekelsegrunden för att upprätthålla och utveckla ett militärt försvar. Målet för det militära försvaret ska vara att självständigt eller tillsammans med andra, inom eller utom landet, aktivt värna våra grundläggande värden och intressen genom att förebygga och hantera konflikter och krig, säkerställa landets suveränitet samt skydda samhället och dess funktionalitet.

Försvarsmakten ska bidra till de övergripande målen för vår säkerhet och till målen för försvaret genom att ensamt eller tillsammans med andra, lösa följande uppgifter:

1. Försvara Sverige och upprätthålla våra grundläggande värden och intressen. Detta sker genom insatser globalt, i Europa, i närområdet och på vårt eget territorium.
2. Upptäcka och avvisa kränkningar av det svenska territoriet.
3. Med befintliga förmågor och resurser bidra till samhällsskydd och beredskap samt kunna bistå det övriga samhället och andra myndigheter vid behov.

Försvarsmaktens uppgifter ställer krav på tillgång till förband med förmåga att genomföra snabba insatser med begränsad varaktighet, men också med förmåga att uthålligt och kontinuerligt kunna bidra till långvariga såväl större som mindre insatser. Dessa förband ska kunna verka, och genomföra väpnad strid, i för uppgiften behovssammansatta förband. Förmåga ska finnas att efter beslut öka Försvarsmaktens medverkan i krishantering och att förstärka och avlösa insatta förband. Försvarsmaktens resurser ska kunna ställas till förfogande för samhällets skydd mot våld, terroristhandlingar och sabotageverksamhet, samt i övrigt kunna bidra till samhällets samlade förmåga att hantera svåra påfrestningar. Försvarsmakten ska kunna verka tillsammans med andra stater och med övriga aktörer i samhället på såväl central, regional som lokal nivå. Stödet till samhället ska inte vara dimensionerande utan hanteras med de resurser som finns tillgängliga mot bakgrund av kraven på operativ förmåga i övrigt.

Övergripande mål

Balans mellan uppgifter och resurser, med ökade krav på tillgänglighet, flexibilitet och användbarhet ska i perioden 2010 till 2014 åstadkommas genom en ökad rationalitet och effektivitet samt i vissa fall genom ambitionssänkning inom i första hand produktion, ledning och logistik (inklusive materielförsörjning) samt inom forskning och teknikutveckling.

Vidmakthållande och utveckling av Försvarsmakten prioriteras enligt följande:

1. Grundläggande behov för territoriell integritet, regional säkerhet och internationella insatser.
2. Vidmakthållande av insatsorganisationen och grundläggande förmåga till väpnad strid.
3. Utveckling av befintlig förmåga genom nyanskaffning, vidareutveckling m.m.
4. Utveckling av ny förmåga.

Försvarsmakten ska kunna utgöra ett aktivt säkerhetspolitiskt instrument, där förmågan att föra väpnad strid står i centrum. Försvarsmakten ska genom flexibelt sammansatta, tillgängliga och användbara insatsförband garantera vår territoriella integritet, bidra till tröskeleffekt mot regionala maktinitiativ och uppfylla Sveriges internationella åtaganden. Över tiden ska Försvarsmakten kunna delta i hantering av incidenter och oförutsedda händelseutvecklingar såväl nationellt, i närområdet, i Europa som globalt tillsammans med andra aktörer. Insatser ska kunna genomföras tillsammans med andra nationers förband och andra myndigheter samt organisationer i samtliga konflikt-nivåer och i en stor bredd av uppgifter. Vid insatser utanför Sverige ska Försvarsmakten i första hand delta i operationer som påverkar händelseförloppet på land, det vill säga operationer med markoperativ tyngdpunkt. Försvarsmaktens bidrag till dessa insatser ska efterhand öka, såväl i vo-

lym som förmåga vilket uppnås genom att förband i insatsorganisationen successivt erhåller ökad tillgänglighet, användbarhet och flexibilitet.

Insatser med förband ska kunna genomföras även i andra klimatförhållanden än svenska, men förmåga att verka internationellt i extrema klimatförhållanden ska begränsas till specialförbanden. Strategisk rörlighet, genom flyg-, fartygs- och järnvägstransporter, ska i första hand lösas genom internationellt samarbete och med civila resurser. Operativ och taktisk rörlighet ska kunna anpassas till hotbilden i aktuellt insatsområde. Behovsättning avseende personal och materiel ska vara i balans med tillgängliga resurser, omedelbart användbara förband ska prioriteras före högsta modernitet och spetsprestanda.

Nationella operationer ska i första hand inriktas mot att hävda territoriell integritet och svenska intressen i närområdet. Stående insatsförband och nationella skyddsstyrkor med hög beredskap ska kunna skydda och bevaka viktiga samhällsfunktioner och områden av militärstrategisk betydelse inklusive Försvarsmaktens basområden. Beredskap, som i dag genomförs med grundorganisationens resurser, övertas av stående förband efterhand som dessa sätts upp. Övervakning av sjöterritoriet och luftrummet sker med sensorer. Fartygsförband och stridsflygförband finns tillgängliga för identifiering och avvisning. Väpnade incidenter ska kunna mötas.

Operativt och taktiskt rörliga insatsförband ska kunna förstärka skyddet och bevakningen i hela landet, ha kapacitet att agera vid systematiska och upprepade kränkningar av det svenska territoriet, genomföra operationer där en aktör använder militärt våld mot Sverige samt kunna delta i operationer som bidrar till regional säkerhet i händelse av ett försämrat säkerhetspolitiskt läge. Gotland ska kunna förstärkas och nyttjas för basering av stridskrafter. Markstridskrafter inklusive nationella skyddsstyrkor, ska över tid kunna vara närvarande i storstadsregionerna. För att uppnå ökad effekt ska förmågan att samverka med andra nationer, myndigheter och organisationer utvecklas.

Deltagande i internationella operationer ska i första hand inriktas mot att genomföras som ett fåtal större insatser för att uppnå såväl kostnadseffektivitet som medge ett anpassat nyttjande av resurserna särskilt inom områdena ledning, underrättelse- och säkerhetstjänst samt logistik. Gemensamma operationer med, eller med stöd till, markoperativ tyngdpunkt ska vara prioriterade. Markstridskrafterna ska med stöd av delar ur sjö- och luftstridskrafter över tiden kunna genomföra ut hålliga operationer motsvarande dagens ISAF och KFOR samt dessutom en ny insats i t.ex. Afrika. Ytterligare insatser ska periodvis kunna genomföras med sjö- och luftstridskrafter. Försvarsmaktens bidrag till styrkeregister inom EU, FN, Nato och OSSE ska utgå från de förmågor och förband som återfinns i insatsorganisationen. I de fall Sverige väljer att inte uppfylla internationella krav ska begränsningar anmälas. För att uppnå ökad effekt ska förmågan att samverka med andra nationer, myndigheter och organisationer utvecklas.

Utgående från planerade insatser för det enskilda insatsförbandet ska personal- och materieluppfyllnad, utbildning, övning och träning samordnas. Insatsförbanden, som indelas i stående förband

respektive kontraktsförband⁴, kommer efter en successiv uppbyggnad att vara uppfyllda med gruppbefäl, soldater och sjömän (GSS). Sjöstrids- och flygstridsförbanden kommer att vara uppfyllda inom planeringsperioden medan uppfyllnaden av markstridsförbanden sker mot slutet av den kommande tioårsperioden.

Huvuddelen av markstridsförbanden utgörs av deltidstjänstgörande personal. Även om rekrytering till hel- och deltidstjänstgörande sker parallellt tar det därmed längre tid att fylla den betydligt större volymen deltidstjänstgörande. Detta föranleds bl a av att avkastningen från de heltidstjänstgörande utgör del av rekryteringsgrunden för deltidstjänstgörande. Under en övergångsperiod ska anställda och kontrakterade kompletteras med pliktpersonal. I insatsorganisation kommer således en successivt minskade mängd värnpliktig personal att krigsplaceras intill 2018. Värnpliktsutbildning (GU) genomförs t o m 2012.

Ovanstående innebär att territoriell integritet kan upprätthållas över tiden och att kapaciteten för internationella insatser ökar från år 2010. Full kapacitet med ett nytt personalförsörjningssystem omfattande stående och kontraktsförband uppnås från år 2019, då det nya personalförsörjningssystemet är fullt genomfört. Insatser under övergången från dagens värnpliktsbaserade system, från år 2010, löses genom att parallellt nyttja nuvarande rekryteringssystem till utlandsstyrkan samtidigt som stående och kontraktsförband efterhand övertar uppgifterna.

Det fortsatta arbetet med EU krishanteringsförmåga utgör en viktig grund för utveckling av Försvarsmakten, bland annat avseende utveckling av koncept, doktriner, metoder för konflikthantering och standarder. Stöd för detta arbete erhålls från EU *Capability Development Plan* (CDP) som bland annat identifierat områden inom vilka EU:s förmågor behöver stärkas på kort eller lång sikt. CDP erbjuder också områden för bi- eller multilateral samordning av utvecklingsprojekt.

Utveckling av EU:s säkerhetspolitik innebär att medlemsländerna tar ett allt större solidariskt ansvar för Europas säkerhet. För Sverige innebär detta att Försvarsmakten både ska kunna ge och ta emot stöd från andra länder, även vid operationer i Sverige. Detta ställer krav på utvecklade former för samordning och samverkan inom Sverige, samt mellan länder och institutioner. Sverige bör därför anta Nato:s partnerskapsmål (*Host Nation Support* (HNS)) som reglerar detta stöd vid operationer i Sverige.

Den ökade svenska ambitionen att kunna verka internationellt ställer särskilda krav på militär underrättelse- och säkerhetstjänst. Detta gäller såväl användning av underrättelser för strategiska och operativa behov som att med säkerhetsunderrättelser stödja chef med säkerhetsskyddsansvar. Då dessa behov är gränsöverskridande och resurskrävande måste de omhändertas i nära samverkan med internationella partners. Sverige ska därför verka för ett ökat utbyte av sådana underrättelser och information vilket ställer stora krav på informationssäkerhet och informationshantering.

För att åstadkomma en planering i balans reduceras insatsorganisationen med två mekaniserade bataljoner, ett tungtransportkompani och tjugo hemvärnsbataljoner. I minröjningsdivisionen utgår

⁴ Stående förband bemannas till huvuddel (>65%) av heltidstjänstgörande personal. Kontraktsförband bemannas till huvuddel av deltidstjänstgörande personal.

minröjningsfartyg typ Styrso. Det angivna året för respektive förbands avveckling markerar startpunkten för avvecklingen vid vilken förbandet samtidigt föreslås avföras från insatsorganisationen. Angivelse innebär inte, per automatik, att all personal, materiel m m avvecklas i de fall denna utgör en förutsättning för annat eller andra förbands utveckling. Inom materielförsörjningen ambitionssänks eller reduceras bl.a. antalet uppdragsmoduler till helikopter 14, anskaffning radarjaktrobot, anskaffning ledningssystem, ersättning eldhandvapen, kryptosystem och ersättare till robot 15. Behov av större materiell förnyelse, som vid en samlad avvägning och prioritering inte inrymts i en balanserad plan i perioden är patrullfartyg, stridsstödsfartyg (ett fartyg inplanerat mot behovet av två) och luftvärnsrobotsystem till korvett typ Visby, det operativa behovet kvarstår. I enlighet med regleringsbrevet för 2009 återkommer Försvarmakten 2009-05-01 med planeringen för anslagen 1.3 *Anskaffning av materiel och anläggningar*, 1.4 *Vidmakthållande, avveckling m m av materiel och anläggningar* samt anslaget 1.5 *Forskning och teknikutveckling* för perioden 2011-2019.

3.1. *Insatsorganisationsutveckling 2010-2012 samt Försvarmaktens förslag till framtida bidrag till styrkeregister*

Av tabellerna nedan framgår förslag till kvantitativa mål för insatsorganisationen år 2010-2012 samt förslag till framtida bidrag till styrkeregister. En detaljerad redovisning av insatsförbandens utveckling och beredskap framgår av bilaga 1 (hemlig). Försvarmakten har behov av en fortsatt kvalitetssäkring av förslaget till beredskapssättning av insatsorganisationen som bl a är beroende av den komplettering till budgetunderlaget som regeringen infordrat för perioden 2011-2019. Eventuella behov av förändrad beredskapssättning kommer därför senast att framgå av Försvarmaktens komplettering 2009-05-01 till budgetunderlaget för 2010.

Fu	=	Fortsatt utveckling av insatsförband (arvförband nyttjas)
U	=	Utveckling mot insatsförband (nytt förband skapas)
V	=	Vidmakthålls (omsätts fortlöpande)
Av	=	Avveckling påbörjas
/x	=	Antalet insatsförband

Avvecklingstakten för förband som utgår framgår ej.

Förband	2010	2011	2012	Anmärkning
1. Arméförband				
Brigadstab (betjäningsförband ur ledningsplatsbataljon)	V/2	V/2	V/2	
Mekaniserad bataljon	Av/2, V/4	V/4	V/4	
Lätt mekaniserad bataljon	V/2	V/2	V/2	
Luftburen bataljon	V/1	V/1	V/1	
Manöverbataljon ⁵	U/7	U/7	U/7	
Tilläggsenhet tung mekaniserad	Fu/3	Fu/3	Fu/3	
Tilläggsenhet lätt mekaniserad	Fu/3	Fu/3	Fu/3	
Tilläggsenhet lätt	Fu/1	Fu/1	Fu/1	
Artilleribataljon	V/2	V/2	V/2	Är modulärt organiserad och kan understödja behovssammansatta stridsgrupper med kompanienheter.
Luftvärnsbataljon	V/2	V/2	V/2	Är modulärt organiserad och kan understödja behovssammansatta stridsgrupper med kompanienheter.
Jägarbataljon	V/1	V/1	V/1	Är modulärt organiserad och kan understödja behovssammansatta stridsgrupper med enheter.
Underrättelsebataljon	V/1	V/1	V/1	Är modulärt organiserad och kan understödja behovssammansatta stridsgrupper med kompanienheter.
Säkerhetsbataljon	V/1	V/1	V/1	
Ingenjörbataljon	V/2	V/2	V/2	Är modulärt organiserad och kan understödja behovssammansatta stridsgrupper med kompanienheter.
Militärpolis kompani	V/2	V/2	V/2	
CBRN-kompani	V/1	V/1	V/1	
Tungtransportkompani	Av/1, V/1	V/1	V/1	
2. Marinförband				
Sjöstridsflottiljledning	V/2	V/2	V/2	
Korvettdivision	V/2	V/2	V/2	
Minröjningsdivision	V/2	V/2	V/2	Delförmåga utgår genom avveckling av minröjningsfartyg typ Styrso.
Underhållsdivision	V/2	V/2	V/2	
Röjdykardivision	Fu/1	Fu/1	Fu/1	
Ubåtsflottiljledning	V/1	V/1	V/1	
Ubåt	V/4	V/4	V/4	

⁵ Manöverbataljonen utgör kärnan i de behovssammansatta bataljonsstridsgrupperna. Manöverbataljonerna utvecklas som åtta likformiga lätta infanteribataljoner med speciella tilläggsenheter (tre tunga mekaniserade tilläggsenheter, tre lätta mekaniserade tilläggsenheter, en lätt tilläggsenhet och en amfibisk tilläggsenhet). Inom ramen för krigsförbandsutvecklingsarbetet krävs fortsatt analys avseende utformning av tilläggsenheter, deras träning i och med manöverbataljon och stridsgrupper.

Förband	2010	2011	2012	Anmärkning
Ubåtsräddningsfartyg	V/1	V/1	V/1	
Signalspaningsfartyg	V/1	V/1	V/1	
Amfibiebataljon	V/1	V/1	V/1	
Manöverbataljon ⁶	U/1	U/1	U/1	
Tilläggsenhet amfibie	Fu/1	Fu/1	Fu/1	
Bevakningsbåtkompani	V/1	V/1	V/1	
Marin basbataljon	V/1	V/1	V/1	
<u>3. Flygvapenförband</u>				
Stridsflygdivision	V/4	V/4	V/4	Beslut om eventuell omorganisering ska tas under 2012. Reduktion av antalet stridsflygplan är påbörjad och planeras vara slutförd 2012. Stridsflygdivisionerna är reducerade till volym med 25% relativt I/O 2008.
Helikopterbataljon	V/1	V/1	V/1	
Ledningsflyggrupp ASC 890	V/1	V/1	V/1	
Basbataljon	V/2	V/2	V/2	Beslut om eventuell omorganisering ska tas under 2012. Basbataljonerna är reducerade till volym med 10% relativt I/O 2008.
Transportflygdivision Tp 84	V/1	V/1	V/1	
Central transportflygdivision	V/1	V/1	V/1	
Signalspaningsflygdivision S102B	V/1	V/1	V/1	
<u>4. Specialförband</u>				
Specialförband	V/2	V/2	V/2	
<u>5. Ledn- och undförband</u>				
HKV med stabsförband	V/1	V/1	V/1	
FHQ (betjäningförband ur ledningsplatsbataljon)	V/1	V/1	V/1	
Insatsledning Stockholm	V/1	V/1	V/1	
Taktisk sambandsbataljon	V/1	V/1	V/1	Är modulärt organiserad och kan understödja behovssammansatta stridsgrupper med kompanienheter.
Telekrigbataljon	V/1	V/1	V/1	Är modulärt organiserad och kan understödja behovssammansatta stridsgrupper med enheter.
Telekrigstödenhet	U/1	U/1	U/1	Övervägs ingå i telekrigbataljon.
Ledningsplatsbataljon	Fu/1	V/1	V/1	Utvecklas ur bl.a. stabsförband för FHQ och brigadstabskompanier. Är modulärt organiserad och kan under-

⁶ Manöverbataljonen utgör kärnan i de behovssammansatta bataljonsstridsgrupperna. Manöverbataljonerna utvecklas som åtta likformiga lätta infanteribataljoner med speciella tilläggsenheter (tre tunga mekaniserade tilläggsenheter, tre lätta mekaniserade tilläggsenheter, en lätt tilläggsenhet och en amfibisk tilläggsenhet). Inom ramen för krigsförbandsutvecklingsarbetet krävs fortsatt analys avseende utformning av tilläggsenheter, deras träning i och med manöverbataljon och stridsgrupper.

Förband	2010	2011	2012	Anmärkning
				stödja behovssammansatta stridsgrupper med kompanienheter.
Gemensam lägescentral och NOC ⁷	U/1	U/1	U/1	
Sjöinformationsbataljon	V/1	V/1	V/1	Samordnas med gemensam lägescentral och NOC. Avveckling sker successivt och i takt med att gemensam lägescentral och NOC blir operativ.
Stridslednings- och luftbevakningsbataljon	V/1	V/1	V/1	Samordnas med gemensam lägescentral och NOC. Avveckling sker successivt och i takt med att gemensam lägescentral och NOC blir operativ.
IT-försvarsförband med CERT	V/1	V/1	V/1	Samordnas med gemensam lägescentral och NOC.
FMTM	V/1	V/1	V/1	Samordnas med gemensam lägescentral och NOC.
PSYOPS-pluton	U/1	V/1	V/1	Materiellt anpassad enligt genomförandegruppens inriktning.
NUE	V/1	V/1	V/1	
<u>6. Logistikförband</u>				
MOVCON ledning	V/1	V/1	V/1	
MOVCON pluton	V/3	V/3	V/3	
Operativ ledningsteknisk bataljon	V/1	V/1	V/1	
Teknisk bataljon	V/1	V/1	V/1	Är modulärt organiserad och kan understödja behovssammansatta stridsgrupper med plutons eller kompanienheter.
Logistikbataljon	V/2	V/2	V/2	Är modulärt organiserad och kan leda behovssammansatta logistikenheter och understödja behovssammansatta stridsgrupper med plutons eller kompanienheter.
Sjukhuskompani	Fu/3	Fu/2, V/1	Fu/1, V/2	
Sjukvårdsförstärkningskompani	Fu/3	Fu/2, V/1	Fu/1, V/2	Är modulär organiserad och kan understödja behovssammansatta stridsgrupper med tropp eller plutonsenheter.
NSE	U/1, V/2	V/3	V/3	
<u>7. Nationella skyddsstyrkor</u>				
Hemvärnsbataljon ⁸	Av/20, V/40	V/40	V/40	Hv utvecklas mot målbilden 40 bataljoner. Inom Hv finns en differentiering avseende förmågor.

⁷ Tidpunkt för införande utreds bl.a. avseende operativa krav, effektiviteter, tekniska kravspecifikationer och infrastruktur.

⁸ Inom ramen för bl.a. krigsförbandsutvecklingsarbetet krävs fortsatt analys av utveckling och utformning av nationella skyddsstyrkor och hemvärn.

Förband anmälda till styrkeregister 2010-2012

Förband	Grundbe- redskap ⁹	EU FC ¹⁰	NATO PARP ¹¹	NATO OCC ¹²	FN UN- SAS ¹³	Förändrings- förslag/ Anmärkning
Mekaniserad bataljon	90	X	X	X	X	Inklusive Mekkomp 30 dagar
Lätt bataljon	90	X	X	X	X	
Ingenjörkompani	90	X	X	X	X	Med am- och minröjnings- förmåga
Jägarpluton	90	X	X	X	X	
MP-kompani (-)	90	X	X	X	X	
SF förband	30	X	X	X	X	
Artlokradarpluton	90	X	X	X	X	Grupp tidigare
Lvkompani 70	90	X	X	X	X	Pluton tidigare
Strvcomp 122	90	X	X	X	X	Inklusive transportpluton
CBRN-insatsstyrka	90	X	X	X	X	
Korvettdivision	90	X	X	X	X	2 Kv, 1 Uh- fartyg
Minröjningsdivision	90	X	X	X	X	2 Mröjfartyg, EOD-enhet, 1 Uh-fartyg
Amfibiestridsgrupp	90	X	X	X	X	Kompanistor- lek
Ubåtsförband	90	X	X	X	X	1 Ub, Stöden- het
Stridsflygdivision JAS 39 med basförband	90	X	X	X	X	8 fpl
Transportflygdivision TP84 med basförband	90	X	X	X	X	4 fpl
Signalspaningsflygförband S 102B	90	X	X	X	X	1 fpl
Flygplatsenhet för APOD	90	X	X	X	X	
Ledningsflyggrp ASC 890 med basförband	90	X	X	X	X	2 fpl
TACP	90	X	X	X	X	
(F)HQ	360	X	X	X	X	

Officerare, specialistofficerare samt gruppbefäl, soldater och sjömän ur lednings- och betjäning-
förband ska över tiden kunna genomföra internationella insatser utan föregående anmälan till styr-
keregister.

⁹ Flexible readiness R10/R30/R90/R360, pending on operational planning.

¹⁰ EU Force catalogue (EU:s militära styrkeregister)

¹¹ NATO Planning and Review Process Pool of forces

¹² NATO Operational Capabilities Concept Pool of forces

¹³ UN Standby Arrangements System Pool of forces

Anmälan till styrkeregister 2010-2012

Nedanstående förband föreslås för anmälan till internationella styrkeregister.

Förband	Grundbe- redskap	EU FC	NATO PARP	NATO OCC	FN UN- SAS	Förändrings- förslag/ Anmärkning
MOVCON plut	90	X	X	X	X	
Artilleribatteri	90	X	X	X	X	
Ledningskompani till (F)HQ stab (innehåller stab och sambandsdelar)	360	X	X	X	X	
EW tropp	90	X	X	X	X	
Logkompani	90	X	X	X	X	
Kirurgitropp	90	X	X	X	X	
HKP förband	90	X	X	X	X	
Undplut	90	X	X	X	X	
PSYOPS-tropp	90	X	X	X	X	Från 2011

4. Förslag till mål för verksamheten år 2010 och inriktning för perioden 2011-2012 per verksamhetsgren

4.1. Mål och inriktning för verksamhetsgren 1 (Insatser)

Försvarsmakten föreslår följande inriktning för verksamhetsgrenen. Förslaget är utvecklat samt dess ekonomiska konsekvenser beskrivna i bilaga 4. /4

4.1.1. Insatser

Försvarsmakten skall, i samverkan med andra berörda myndigheter, övervaka luftrum och sjöterritorium, ständigt kunna upptäcka kränkningar samt kunna upptäcka hot om angrepp eller annan verksamhet syftande till att skada Sverige. Försvarsmakten skall kunna möta hot om väpnade angrepp som på kort sikt kan uppstå i vårt närområde.

Med nationella insatser avses de insatser och förberedelser för insatser som sker för:

- Försvar av Sverige
- Hävdande av territoriell integritet
- Skydd och bevakning
- Nationell ledning av förband insatta i internationella insatser
- Underrättelseoperationer

Med nationella insatser avses inte den verksamhet som bedrivs inom ramen för ceremoniell verksamhet eller stöd till samhället.

Försvarsmakten skall förbereda, genomföra, vidmakthålla samt avveckla de internationella insatser som beslutas av Riksdag och regering. Samtliga insatser utvärderas kontinuerligt och förändringar av ambition och styrkebidrag till insatser skall kunna föreslås.

Försvarsmakten skall i samverkan med andra aktörer, såsom myndigheter, *Non Governmental Organisations* (NGOs) och internationella organisationer utveckla sin förmåga att genomföra samtliga insatser med genderdimensionerna integrerade som en naturlig del. I Försvarsmaktens planering för insatser skall integreras ett UNSCR 1325/1820 genderperspektiv

4.1.2. Inriktning av nationella insatser 2010-2012

Beslutad beredskap skall upprätthållas i enlighet med författningar och regeringens särskilda beslut för hävdande av den territoriella integriteten. Beredskapsstyrkor skall ständigt finnas tillgängliga. Sjöterritoriet skall övervakas och fartyg skall finnas tillgängliga för identifiering och ingripande mot överträdelser av tillträdesbestämmelserna.

Luftrummet skall övervakas med fasta sensorer kompletterade med flygburen radarspaning. Strids- och transportflygplan skall finnas tillgängliga med hög startberedskap under årets alla dagar. Vida-

re skall helikopterberedskap för räddningstjänst upprätthållas inom ramen för egen militär flygräddning och enligt avtal med Sjöfartsverket.

Ledningsberedskap för tidig insats skall kontinuerligt upprätthållas. Samverkan med polisen och andra myndigheter skall ske med anledning av lagen (2006:343) om stöd vid terrorismbekämpning.

4.1.3. Inriktning av internationella insatser 2010

Allmänt

Under 2010 är ISAF och förberedelser för NBG att betrakta som större insatser. KFOR, Swe Air Element och ett ev deltagande i NRF 14 är att betrakta som mindre insatser.

Europa/KFOR

Styrkebidraget transformeras i förhållande till 2009¹⁴. Förmågorna prioriteras i ordning 1; *Security Sector Reform* (SSR), 2; *Situational Awareness* (SA) och 3; *Safe and Secure Environment* (SASE). Skyttekompaniet och Camp Victoria föreslås för avveckling¹⁵. Inledningsvis skall en skyttepluton kunna vidmakthållas som nationell resurs för bevakning och skydd. Därutöver är inriktningen att insatsen omfattar upp till fyra *Liaison and Monitoring Teams* (LMT), personal för stöd till Kosovo SSR, enstaka stabsofficerare, *National Intelligence Cell* (NIC) och erforderligt *National Support Element* (NSE).

Nytt ledningsansvar för MNTF (C)¹⁶ planeras inte. Först om läget försämras på ett sätt som motiverar en ny avvägning av målen för Kosovo och insatserna totalt kan detta bli aktuellt.

Asien/ISAF

Försvarsmakten föreslår från och med andra halvåret en utökning från 500 befattningar (i enlighet med angiven förmågeutveckling i Regleringsbrev för budgetåret 2009 avseende Försvarsmakten) till maximalt 600. Utvecklingen avser främst en utökad manöverförmåga, utvecklad underrättelseförmåga, utvecklad C-IED förmåga och insats med en helikopter MEDEVAC/CASEVAC under andra halvåret 2010. Dessutom föreslås prolongering av insatsen med TP84 i Afghanistan (fyra månader per år).

Vidare föreslår Försvarsmakten ett utökat stöd till ANA genom mentorer och visst finansiellt stöd till ANA Ingenjörsskola och Sambandsskola i Masar e Sharif från och med första halvåret 2010.

För 2010 föreslår Försvarsmakten även en fortsatt utökning av det civila inslaget syftande till fortsatt utveckling av den samlade effekten av Sveriges åtaganden och insatser i Afghanistan.

¹⁴ För närvarande finns vare sig politiska inriktningar eller beslut för Försvarsmaktens insats i Kosovo bortom december 2009.

¹⁵ Bedömd kostnad för avveckling av skyttekompaniet och Camp Victoria är ca 150 000 000 kronor inklusive miljösanering, hemtagning av fordon och utrustning samt återställning av mtrl efter hemkomst.

¹⁶ Multinational Task Force Centre

Under 2010 genomförs införandet av MOT 1325, inom ramen för det nordiska samarbetet. Detta konceptutvecklingsarbete genomförs fram till och med utgången av 2011 och skall kontinuerligt utvärderas.

Afrika

Försvarsmakten föreslår att ingen ny insats påbörjas.

Övriga insatser

Försvarsmakten har föreslagit en anmälan till NRF 14 med ett minröjningsförband och med stabsofficerare till det danska LCC i NRF 14. Ett deltagande, med allt från stabsofficerare till förband, inom NRF skulle sannolikt stärka den nordiska samverkan. Ett NRF-deltagande bidrager ytterligare till att öka vår förmåga avseende interoperabilitet, då insyn skulle ges inom områden där vi för närvarande har begränsningar. Främst avses här dokumentation, krypto, ledningssystem och länkinformation.

NBG

De svenska delarna av NBG skall vara rekryterade och påbörja samträning och validering fr o m 2010-07-01. NBG skall vara certifierad senast 2010-11-30. Från och med 2011-01-01 till och med 2011-06-30 har samtliga ingående delar beredskap R10.

4.1.4. Inriktning av internationella insatser 2011

Allmänt

ISAF och NBG definieras som större insatser, KFOR som en mindre insats.

Europa/KFOR

I Kosovo är inriktningen att bidraget är oförändrat i förhållande till 2010 och omfattar LMT, personal för stöd till Kosovos reformering av säkerhetssektorn, enstaka stabsofficerare, NIC och erforderligt NSE.

Asien/ ISAF

I ISAF sker ett deltagande i samma omfattning som 2010 med personal från i huvudsak markstridskrafterna. Försvarsmakten skall fortsatt planera för samverkan med ett utökat civilt inslag, multifunktionellt.

Beroende på händelseutveckling och den pågående processen avseende successiv överlämning av säkerhetsansvaret till afghanska armén och andra säkerhetsorganisationer kommer särskild uppföljning och beredskap att krävas för att förstärka alternativt förändra bidragets innehåll och utformning.

NBG

NBG står i beredskap 2011-01-01 – 2011-06-30.

Afrika

Försvarsmakten föreslår att ingen ny insats påbörjas.

4.1.5. Inriktning av internationella insatser 2012

Allmänt

ISAF, återtagning efter NBG 11 och förberedelser för BG 14 betraktas som större insatser. KFOR och SWE AIR ELEMENT är att betrakta som mindre insatser. Därutöver finns möjlighet för en insats med korvett och/eller JAS underrättelseinsats samt en insats av kompanistorlek med markförband i Afrika.

Europa/KFOR

Insatsen prolongeras från 2011. Förstärkningspaket¹⁷ omfattande helikopterenhet med ca 40 soldater och fyra HKP15 övervägs.

Asien/ISAF

Insatsen prolongeras på aktuell nivå. Vid positiv utveckling kan omstrukturering av det svenska bidraget övervägas. Därvid blir den civila komponenten och koordineringen med civilt bistånd alltjämt viktigare.

Beroende på händelseutveckling och den pågående processen avseende successiv överlämning av säkerhetsansvaret till afghanska armén och andra säkerhetsorganisationer kommer särskild uppföljning och beredskap att krävas för att förstärka alternativt förändra bidragets innehåll och utformning.

Afrika

Ny insats med korvettstyrka och/eller insats med markförband.

Övriga insatser

En tidsbegränsad spaningsinsats med stridsflygdivision inom ramen för ISAF och/eller *Air Policing* på Island.

4.1.6. Effekt för Försvarsmaktens utveckling

Insatserna skapar förutsättningar att utveckla kompetens på en större operativ bredd genom ett deltagande med förband ur hela insatsorganisationen. Att verka med hela den bredd av förband som anmälts till styrkeregister för internationella insatser stödjer utvecklingen av interoperabilitet inom flera grundläggande förmågor¹⁸ på operativ och taktisk nivå.

¹⁷ Beroende på händelseutvecklingen under 2008-2011 kan andra förmågor och styrkebidrag vara efterfrågade. Förstärkningspaket "ledningsansvar för MNTF(C)" (75 soldater och 54 mnkr för 6 mån insats) och "QRF-kompani" (175 soldater; 2 mån insats 30 mnkr (beredskapskostnad f n endast bedömd till 143 mnkr)) har övervägts.

¹⁸ Ledning, information, verkan, rörlighet, skydd och uthållighet.

4.2. Mål och inriktning för verksamhetsgren 2 (Uppbyggnad av insatsorganisationen och beredskap)

Försvarsmakten föreslår följande inriktning för verksamhetsgrenen.

4.2.1. Mål och inriktning

Försvarsmakten fortsätter utveckling av insatsförbanden mot ökad användbarhet, tillgänglighet och flexibilitet, bl.a. genom ett reformerat personalförsörjningssystem samt en kombination av stående och kontraktsförband som grund för att skapa behovssammansatta stridsgrupper på brigad-, bataljons- och kompaninivå. Genom utvecklade modulära och sammanhållna manöver- och funktionsbataljoner, d.v.s. att gränssnitt utvecklats inom och mellan förbanden främst avseende ledning och logistik, kan enheter kombineras med varandra, syftande till att i varje situation kunna bidra med den mest optimerade sammansättningen av förmågor. Genom att ingående enheter övas kontinuerligt på olika nivåer och med olika grader av komplexitet tränas i stridsgrupper, kan samövnings- och ledarskapsbehovet säkerställas utan att för den skull låsa fast storlek och exakt innehåll i en permanent organisationsstruktur. En fördefinierad sammansättning av stridsgrupper ska utgå från aktuell operativ planering.

En fortsatt utveckling mot behovssammansatta stridsgrupper utgående från operativa behov är en del av Försvarsmaktens implementering av erfarenheter från bl.a. NBG 2008 som harmoniserar med utvecklingen hos våra viktigaste internationella samarbetspartners och främjar fortsatt nordiskt samarbete och interoperabilitet.

Kunskaper, färdigheter och förståelse för verksamhet på operativ och högre taktisk nivå vidmakthålls och utvecklas genom nationella och internationella stabstjänstövningar med ett utvecklat datorstöd, vilket medger att mindre tid läggs på förberedelser och mer på direkt befattningsrelaterad träning. Träningen syftar till att hela eller delar av svenska staber kan nyttjas för ledning av multinationella insatser, att individer kan placeras i internationella staber på alla nivåer samt att nödvändig utvecklingsförmåga vidmakthålls. Därför bedrivs förbandens övningsverksamhet, i tillämpliga delar, inom ramen för gemensamma operationer. Internationella moment samt samverkan med civila organisationer ingår som en naturlig del vid övningar.

Manöverbataljonerna organiseras som likformiga manöverbataljoner för att kunna lösa uppgifter som lätta skytteförband, vilket bl.a. innebär att strategisk såväl som operativ rörlighet ökar. Då manöverbataljonerna ges en mer likformig utbildning och materiel kan samtliga på ett enkelt sätt nyttjas som grund i behovssammansatta stridsgrupper, vilket ökar flexibiliteten. Manöverbataljonerna kompletteras med tung mekaniserad, lätt mekaniserad, lätt respektive amfibisk tilläggsenhet. Organisationsbestämmande materiel som stridsvagnar, stridsfordon, övriga fordon och stridsbåtar samt personal till dessa, är grunden för dessa tilläggförmågor. Manöverbataljonerna kan utöver organisatoriskt tilldelad materiel kompletteras med insatsspecifik materiel, t.ex. lätta fordon, vilken kan anpassas beroende på operativa behov.

4.2.2. *Arméförband*

Arméförbanden inriktas både mot nationella och internationella uppgifter samt operationer i höga konfliktnivåer och utgör merparten av de personer som ska hållas insatta i internationella operationer.

De mekaniserade bataljonerna och luftburen bataljon utvecklas till manöverbataljoner. En tyngdpunktsförskjutning mot lättare förband innebär ett reducerat behov av stridsvagnar och stridsfordon 90 samt att ambitionsnivån för dessa huvudsakligen begränsats till livstidsförlängande åtgärder. Tillförsel av splitterskyddade hjulfordon och bandvagnar påbörjas och de äldsta pansarbandvagnarna avvecklats.

Säkerhetsbataljon och MP-kompani skall verka inom säkerhetsunderrättelsetjänst och säkerhetsknyddsområdet över hela konfliktskalan. Underrättelsebataljon stödjer i första hand modulärt insatser regionalt och globalt.

Två brigadstaber för marktaktisk ledning organiseras och dimensioneras för att kunna leda flera manöverbataljoner med i förekommande fall tilläggsenhet och funktionsförband samt kunna bemanna befattningar i internationella staber där krav på högre marktaktisk kompetens finns. Ambitionsnivån för stridsledningssystem på bataljonsnivå, stridsledningssystem för bataljon (SLB), med tillhörande system sänks och ett färre antal förband utrustas med det fullständiga systemet.

Erfarenheter av anskaffade SUAV (stridsteknisk UAV, s.k. mini-UAV) utgör grund för fortsatt metodutveckling vid bataljonsförband. Taktisk UAV (TUAV) anskaffas, ledningssystem för underrättelsebataljon och vissa sensorer tillförs.

Kärnan av markbaserade system för indirekt eld utgörs av artillerisystem Archer med tillförsel av precisionsgranat Excalibur. Bataljonsartilleri utgörs av 8 cm granatkastare. 12 cm granatkastare vidmakthålls men tillförs ingen ny ammunition. Förbanden tillförs modifierad automatkarbin och vissa förband även mörkerutrustning på soldat och gruppnivå samt nytt buret pansarvärnsvapen Rb 57 *New Light Anti-tank Weapon* (NLAW). Vapenstation för fordon anskaffas. Försvarsmakten studerar och utvecklar sammansättningen av lätta och burna understödsvapen efter hand som pansarskotten fasas ut. Luftvärnet vidmakthålls på nuvarande nivå med Rb 70 (kort räckvidd) och Rb 97 (medellång räckvidd).

Rörligheten utvecklas genom tillförsel av trupptransportfordon som kan flygtransporteras samt tillförsel av motorredskap och ingenjörbandvagn. Förmåga till fältarbeten för rörlighet vidmakthålls med reducerad ambition utan nyanskaffning av materiel.

CBRN-kompaniet fortsätter utvecklas. Utveckling och anskaffning av ej fordonsmonterat AVR-system²⁰ påbörjas och integreras i informations- och stridsledningssystem på bataljonsnivå. Insatsorganisationens övriga förband tillförs modern detektionsutrustning. Möjlighet att varna egna enheter mot inkommande raketer och granater utvecklas *Rocket, Artillery, Mortar* (RAM). Insatsorganisationens förmåga att desarmera bomber och röja ammunition (inklusive *Improvised Explosive Devices* (IED)) utvecklas och kapacitet till *Counter IED Operations* (inkluderande *Force Pro-*

tection åtgärder) implementeras. Studier, demonstrationer och försök genomförs bl.a. avseende motmedelssystem för fordon, skydd av markförband och identifierings- och igenkänningssystem (ID/IK).

Fordonssystem med min- och splitterskydd utvecklas med hög lastkapacitet för transporter i väglös terräng och med lastväxlersystem.

4.2.3. *Marinförband*

Marinförbanden inriktas både mot nationella och internationella uppgifter samt operationer i höga konfliktnivåer. Sjöstridskrafterna ges en hög operativ tillgänglighet. Förbanden dimensioneras för internationella insatser med en uthållighet upp till 12 månader. Amfibiebataljonen utvecklas till en manöverbataljon och den amfibiska kompetensen vidmakthålls som amfibisk tilläggsförmåga.

Korvetter och bevakningsbåtar vidmakthålls. Beställning av byggnationsfas av nästa generation ubåt (NGU) planeras att genomföras under 2009 för att ersätta ubåt typ Södermanland. Anskaffning av ett stridsstödsfartyg påbörjas. Leverans av minröjningsfartyg Koster efter genomförd halvtidsmodifiering (HTM) slutförs och korvett Visby tillförs.

Ledningssystemutvecklingen följer den för manöverbataljonerna. Ledningssystemstöd för ubåtssystemet vidmakthålls genom omsättning av befintliga ledningssystem till ett gemensamt system.

Fartygsbaserad signalspaning vidmakthålls genom livstidsförlängande åtgärder (LTF) på HMS Orion. Ytstridsfartyg och ubåtar stödjer förmågan till signalspaning. Minkrigsanalysfunktionen *Mine Warfare Data Center* (MWDC) vidmakthålls genom omsättning av ledningsstödsmateriellen. Materieförsök med system för bottenkartering fortsätter.

Torped 62 anpassas för att utgöra enhetsbeväpning, med verkan mot yt- och undervattensmål för ubåtssystemet. Omsättning av ubåtsjakttorpeder inriktas mot behov för ytstridsfartyg och helikoptrar. Leverans samordnas med avveckling av torped 45. Antiubåtsgranatsystem m/83-m/90 avvecklas och planerad omsättning med nytt kastvapen avbryts. Långräckviddig sjömålsbekämpning vidmakthålls genom livstidsförlängning (LTF) av Rb 15. Rb 17 vidmakthålls men förmågan att påverka mål på ytan ambitionssänks då utgången materiel omsätts med seriemateriel *Military Off The Shelf* (MOTS) utan sjömålsstridsdel. Sjöminssystemet M9 utgår.

Inom den amfibiska tilläggsförmågan ökar den taktiska landrörligheten bland annat genom tillförsel av skyddade ledningsfordon. Stridsbåtarna vidmakthålls på nuvarande teknisk nivå och reduceras i antal.

Kapacitet för luftförsvaret vid amfibieförbandet ambitionssänks genom att luftvärnsplutonen inom den amfibiska tilläggsförmågan avvecklas och det förbandsbundna luftvärdet begränsas till trupp- och luftvärn. Sjöminröjning i Östersjön och Västerhavet skall genomföras inom ramen för Baltic Ordnance Safety Board (BOSB). Förmågan till sjöminröjning reduceras dock till del genom en tidigarelagd avveckling av två minröjningsfartyg av Styröklass. Materieförsök med obemannad autonom undervattensfarkost, *Autonomous Underwater Vehicle* (AUV), AUV 62 SAPPHIRES genom-

förs. Röjdykardivisionen utvecklar förmåga att söka, desarmera och röja bomber, minor och annan ammunition, inklusive *Improvised Explosive Devices* (IED) i maritim miljö.

4.2.4. Flygvapenförband

Flygvapenförbanden inriktas mot nationella och internationella uppgifter samt operationer i höga konfliktnivåer. Flygvapenförbanden utgörs i huvudsak av stående förband och har hög tillgänglighet. De är i första hand inte dimensionerade för långvariga internationella rotationsinsatser.

Luftburen plattform, ASC890, för radarspaning och ledning av flygstridskrafter vidmakthålls och inriktas främst mot nationella uppgifter. HKP10B och HKP15 blir operativa. HKP4 och HKP9-systemen avvecklas. Huvuddelen av TP84 modifieras till AMP (5 AMP, 2 vidmakthålls och 1 avvecklas).

Risker inom det militära luftfartssystemet minskas genom entydig styrning och ansvarstagande. Regelverk vidareutvecklas och kvalitetssäkras ytterligare, samt anpassas och samordnas såväl nationellt som internationellt.

Nationell ledning och samordning av flygplan upprätthålls på taktisk och lägre taktisk nivå. Rekrytering av kritiska kompetenser inom ledningsfunktionen prioriteras. Förmågan att upprätthålla telekommunikationer förbättras genom införandet av nytt kommunikationssystem. Återtagande av kapacitet för taktisk ledning genom införande av interoperabla datalänkar (link 16) påbörjas. Den nationella SECOS-länken vidmakthålls.

Förmågan till signalspaning utökas genom tillförsel av ytterligare en signalspaningsutrustning. Kapacitet att spana mot mark- och luftarenan samt havsytan, samt att överföra information till andra enheter vidmakthålls. Mörkerkapacitet vidareutvecklas för stridsflyg. ISR-konceptet utvecklas med fokus på *Time Sensitive Targeting* (TST) inklusive integrering med verkansprocessen. JAS39 och övriga flygande radarsensorer integreras med luft- och sjölägesbilden samt med armé- och marinförband.

Befintlig kapacitet inom jakt och attack upprätthålls, där beväpning av stridsflyget utreds. Styr bomb (GPS/laser) införs. Den planerade långräckviddiga luftförsvarskapaciteten (METEOR) över ses och begränsas ambitionsmässigt t.ex. genom att AMRAAM livstidsförlängts. Bombkapsel 90 avvecklas. Ersättningsvapen, bl a small diameter bomb (SDB), för att möta det operativa behovet utreds.

Basbataljonens möjlighet till operativ och strategisk rörlighet vidmakthålls. *Strategic Airlift Capability* (SAC) nyttjas.

Ballistiskt skydd och signaturanpassning införs på delar av HKP10 och HKP15-systemen. VMS anskaffas till HKP10B och utveckling för HKP15 påbörjas. Förmåga att desarmera bomber och röja ammunition utvecklas inom basbataljonen.

Förmåga att evakuera skadad personal, baserat på tre HKP10B till dess HKP14 är operativ, utvecklas. Kapaciteten att betjäna egna flygplan samt upprätta flygplats, modulärt och dygnet runt, vidmakthålls. Möjligheterna till lufttankningskapacitet via medlemskap i *Air Transport, Air-to-Air Refuelling and Exchange of other Services* (ATARES) utökas.

Mål och inriktning för specialförband

Specialförbanden inriktas i rollen som nationell resurs i första hand mot att genomföra räddnings-, evakuerings-, förstärknings- och fritagningsoperationer (REFF) i de områden Försvarsmakten har personal och förband.

Internationellt inriktas specialförbanden mot att utnyttjas som strategisk/operativ resurs genomföra initiala operationer, *Early Entry Operations* (EEO) eller att ingå i en *Combined Joint Special Operations Task Force* (CJSOTF) och utgöra en strategisk eller operativ resurs för offensiva specialoperationer eller underrättelseinhämtning inom ramen för EU- och Natoinsatser.

4.2.5. Lednings- och underrättelseförband

Ledningsförbanden inriktas både mot nationella och internationella uppgifter. Den militära säkerhetstjänstens övergripande mål är att i samverkan med den militära underrättelsetjänsten, polisen, andra myndigheter och internationella samarbeten tillgodose behovet av tidig förvarning om hot mot Försvarsmakten samt att inrikta och dimensionera säkerhetsskyddet för identifierade skyddsvärden inom ramen för rikets säkerhet.

Förmåga att leda på strategisk, operativ och taktisk nivå finns vid Högkvarteret inklusive taktiska staber. I ett första steg reduceras Högkvarteret från ca 1 150 befattningar till ca 950 stycken. Den rörliga operativa ledningen (FHQ) utvecklas och vidmakthålls. Vidmakthållande av betjäningförbanden leder mot en gemensam ledningsplatsbataljon och en taktisk sambandsbataljon som kan betjäna olika typer av nivåer av staber och insatser, både nationellt och internationellt.

Rörlig operativ ledning utövas av FHQ, rörlig marktaktisk ledning av brigadstaber och rörlig sjötaktisk ledning av flottiljledning. Flygstridsledning utövas av stridslednings- och luftbevakningsbataljonen intill gemensam lägescentral med NOC är operativ, flygtaktisk ledning utövas av Högkvarteret (flygtaktisk stab).

Stridslednings- och luftbevakningsbataljonen inriktas mot nationella uppgifter. Endast personal ska delta i internationella operationer. Under 2009 inleds medverkan i *Air Situation Data Exchange* (ASDE) vilket innebär en gemensam luftlägesbild i Norden. Sjöinformationsbataljonen inriktas mot nationella uppgifter. Det regionala utbytet av sjölägesinformation utvecklas fortsatt med utgångspunkt i samarbetet *Surveillance Cooperation Baltic Sea* (SUCBAS).

En gemensam lägescentral med *Network Operation Centre* (NOC) utvecklas för teknisk styrning av Försvarsmaktens ledningssystem samt produktion av lägesuppfattning. Under tidsperioden påbörjas koncentrerings och flytt av befintliga centraler för sjöläges- och luftlägesinformation som på sikt ska bilda Gemensam ledningscentral med NOC. Sjöstridskompani Härnösand är avvecklat 2008, sjöstridskompanier i Malmö och Visby avvecklas 2010. I Visby vidmakthålls samverkans-

enhet dagtid. Sjöstridskompani Karlskrona avvecklas 2011. StriC Syd, FMTM och FMLOG verksamhet i Hästveda avvecklas 2012.

Utveckling av NUE¹⁹ fortgår. Telekrigbataljon inriktas mot att i första hand stödja internationella operationer. PSYOPS-pluton inriktas mot internationella insatser med mindre del (tropp). ITF/CERT inriktas mot nationella behov, utvecklingen senareläggs. En resurs för reach-back för förbanden utvecklas, denna resurs kan vara gemensam med andra funktioner eller myndigheter.

Den markbaserade telekrigföringen utvecklas med fokus på internationella insatser där den materiella utvecklingen anpassas till hotbild. Nationellt kan stöd lämnas med reducerad ambition och äldre utrustning. Kapacitet att med informationsoperationer koordinera verkan vidareutvecklas. Utveckling av ledning, metodik och regelverk för genomförande av informationsoperationer fortsätter.

Utvecklingen av telekommunikationsfunktionen fortsätter. IP ska utgöra den huvudsakliga bäraren för all telekommunikation. All fast infrastruktur för telekommunikationer i FTN²⁰ är integrerad. FTN kan nyttjas för fler samhällsviktiga funktioner, bl.a. som bärare av Radiokommunikation för effektiv ledning (RAKEL). Taktisk kommunikation inom insatsområden upprätthålls bl.a. genom mjukvaruradio (GTRS) och mobil satellitkommunikation. Långräckviddig och yttäckande kommunikation erhålls genom att växla radiolänksystem mot bredbandig satellitkommunikation. En reducerad mängd radiolänk vidmakthålls.

Funktion och täckningsområde för lägesbildssammanställning ökas genom att påbörja införandet av nytt distributionssystem (Sendnet), nya sjöövervakningssensorer (PS 640) och gångtidslängda fjärrspaningssensorer (PS 861). Spaningsradar PS 740 avvecklas.

Ledningssystemutvecklingen följer och harmoniseras med motsvarande utveckling inom EU och Nato/PFF. Försvarsmaktens ledningssystem utformas och inriktas så att interoperabilitetskraven enligt de av Sverige antagna partnerskapsmålen uppnås.

Under perioden fortsätter införande av ett gemensamt ledningsstödsystem (SWECCIS) för operativ och högre taktisk ledning. För Försvarsmakten gemensamma ledningssystem inriktas materielförsörjningen mot talkryptosystem för olika transmissionssystem (Satcom, GSM, HF, UK, telefoni), basradio, videokonferens och elektronisk kryptonyckelförsörjning. Elektronisk nyckelförsörjning (eNFö) utvecklas.

4.2.6. *Logistikförband*

Utvecklingen av logistikförbanden sker i takt med civil och internationell militär logistikutveckling. Möjligheten att verka vid internationella operationer är dimensionerande. Utveckling av ett försvarsmaktsgemensamt operativt och taktiskt logistikkoncept påbörjas. Logistikledning integreras i övrig ledning i syfte att kunna leda behovssammansatta logistikförband.

¹⁹ Nationell UnderrättelseEnhet

²⁰ Försvarets Telenät

Nationella insatser och insatser i närområdet understöds, avseende logistik, främst genom nyttjande av den militära och civila infrastrukturen. Icke specifika förnödenheter och tjänster upphandlas genom avtal med lokala och centrala leverantörer. Militärspecifika förnödenheter tillgodoses främst genom FMLOG.

Logistikbataljon är den sammanhållande leverantören av behovsanpassade logistiktjänster till insatsförbanden. Bataljonen leder sammansatta logistikförband på operativ och taktisk nivå och utgör grund på operativ och taktisk nivå för det logistiska understödet (förnödenhetsförsörjning, teknisk tjänst, mobilitet och transport, försvarsmedicin) vid insats. Övriga insatsförband innehar kapacitet att omhänderta erhållet stöd (personal, materiel) samt viss försörjningsförmåga. Operativ förmåga uppnås med delar av logistikbataljon under 2010 och hel logistikbataljon 2011. Koordinering och ledning av logistikresurser i ett insatsområde utvecklas inom ramen för logistikbataljon.

Materiel för drivmedelshantering, fältförplägnad, vattenproduktion (vattenrening och förpackning), fälthygien och fälttvätt, hantering och förvaring samt transporter anskaffas. Anskaffning påbörjas av transportresurser för taktiska logistiktransporter omfattande olika fordonssystem som möjliggör transport ned t.o.m. väglös terräng och som till delar är min- och splitterskyddade.

Utveckling av den tekniska tjänsten inom Försvarmakten studeras för att erhålla ett enhetligt koncept. Förband för teknisk tjänst utvecklas så att behovsanpassade delar uthålligt kan nyttjas för internationella insatser. Utveckling av förband för kommunikationstjänst fortgår. MOVCON-förbanden (ledning och plutoner) utvecklas i syfte att kunna stödja transporter till och från insatsområde samt genomföra mottagning, rangering och gruppering för fortsatt tilltransport, *Reception Staging and Onward Movement (RSOM)*, av enheter.

Förmågan till förebyggande hälso- och sjukvård (*Force Health Protection*) omfattande åtgärder före, under och efter en insats i syfte att bevara personalens hälsa och stridsduglighet utvecklas. Nationell förmåga till medicinunderrättelsetjänst utgör en förutsättning för denna utveckling. Utvecklingen fullföljs avseende förmåga att omhänderta skadade och sjuka samt förmåga att evakuera skadad personal (MEDEVAC/CASEVAC) i olika fordonssystem inklusive helikopter. Antal enheter för akut livräddande åtgärder (ROLE 2 LM) som kan grupperas så att tider för omhändertagande innehålls utökas. Förmåga att omhänderta skadade och sjuka på högre nivåer, upp till nivå Role 2 E tillförs insatsorganisationen senast 2011. Delförmågor inom Role 2-konceptet vidmakt hålls 2010. Olika metoder för att tillgodose behovet av legitimerad sjukvårdspersonal vidareutvecklas.

Delar av logistikförband kan lufttransporteras. Delar av fordonssystem och materiel är anpassade avseende volym och vikt till flygplanstypen C-130.

4.2.7. Nationella skyddsstyrkor

I dagens hemvärnsförband är 28 300 individer krigsplacerade. Av dessa uppfyller, enligt statistik från 2007, 13 200 sina kontrakt avseende tjänstgöringstid och ytterligare ca 7 400 deltar i någon form av verksamhet.

Dagens hemvärn utvecklas till nationella skyddsstyrkor omfattande ca 22 000 personer. Huvuddelen av de nationella skyddsstyrkorna skall utvecklas mot att kunna lösa mer kvalificerade uppgifter än dagens hemvärn. Tillgänglighet och användbarhet ökas bl a genom tillförsel av fordon, personlig utrustning m m. Utveckling av nationella skyddsstyrkor påbörjas 2010. De nationella skyddsstyrkorna inriktas mot nationella uppgifter som att svara för skydd och bevakning av militära skyddsobjekt, basområden och verksamheter samt samhällsviktig civil infrastruktur.

Nationella skyddsstyrkor ska ha hög beredskap att skydda och bevaka viktiga samhällsfunktioner och områden av militärstrategisk betydelse. Huvuddelen ska kunna verka inom ett dygn samt med mindre delar inom några timmar. De nationella skyddsstyrkorna organiseras och tilldelas förstahandsuppgifter regionalt och lokalt. De ska över tiden kunna vara närvarande i Stockholm, Göteborg, Malmö och Gotland.

De nationella skyddsstyrkornas förmåga att samarbeta med den civila krisberedskapen ska utvecklas och ska, inom ramen för de resurser som tilldelats för de militära uppgifterna, förbättra möjligheten att stödja det övriga samhället. De ska bidra till samhällets krishantering såväl i fred, kris som i krig.

En materiell förnyelse och utveckling genomförs inom de nationella skyddsstyrkorna, främst avseende sambands- och ledningsmateriel, fordon, materiel för mörkerkapacitet och skydd mot CBRN. Därutöver fullföljs utveckling av personlig utrustning. Förbanden i de nationella skyddsstyrkorna ska vara interoperabla med övriga insatsorganisationen.

Organisationen av de nationella skyddsstyrkorna samt övriga i hemvärnet skall inom ramen för bl.a. krigsförbandsutvecklingsarbetet överses under 2009. Dessutom skall möjligheten att säkerställa förmågebredd överses inom bl.a. logistik, fältarbeten samt skydd och bevakning av marin- och flygvapenförbands basområden.

Mål för 2010-2012

- Samtliga nationella skyddsstyrkor har definierade operativa eller taktiska uppgifter.
- Höja chefers kapacitet att leda förband (chefsutveckling). Stor vikt ska läggas på grupp och plutonchefers utveckling.
- Säkerställa att plutonen som stridsenhet utbildas, samövas och utvecklas och att chefer på insatskompani och insatspluton utvecklar kapacitet att leda förband.
- Förmåga att verka i urban miljö fortsätter att utvecklas.
- Insatskompaniernas kapacitet att leda insatsplutoner fortsätter att utvecklas.
- Stabers kapacitet att leda förband utvecklas genom att samordnat genomföra stabstjänstövningar och utbildningsfältövningar.
- Organisera underrättelsekompanier under utvalda bataljoner utgående från operativa behov.

- Fortsätta påbörjad utveckling av ytterligare förmågor genom att utbilda delar av förband för räddning och röjning, CBRN, transportskydd och trafikreglering.
- Repetitionsutbildning införs, som övnings- och utbildningsmetodik, vid samtliga förband.
- Successivt genomföra tillförsel av standardfordon.
- Ett ökat och strukturerat nyttjande av reservofficerare som bataljons- och kompanichefer.

4.2.8. *Frivillig försvarsverksamhet*

Försvarsmaktens behov av kompetenser och förmågor är styrande för uppdragen till de frivilliga försvarsorganisationerna. Behoven ska tydligt framgå i de uppdrag som Försvarsmakten ger de frivilliga försvarsorganisationerna. Utbildning som genomförs på Försvarsmaktens uppdrag ska följa de regler och krav som gäller för utbildning i Försvarsmakten.

För organisationer med bemanningsuppdrag gäller att genomföra avtalsutbildning för uppfyllnad av främst de nationella skyddsstyrkornas behov. Försvarsmaktens förändrade uppgifter och därmed förändrade kompetensbehov ställer fortsatta krav på att de frivilliga försvarsorganisationernas utbildning utvecklas och ges ett delvis nytt innehåll. Frivilligorganisationerna ska utgöra en kompetensorganisation för kompletterande utbildning. Exempel på sådan utbildning kan vara befälsutbildning och funktionsutbildning inom t.ex. ledning, motortjänst och sjukvård.

Den frivilliga försvarsverksamheten ska också omfatta ungdomsverksamhet, syftande till rekrytering mot frivillig grundutbildning, officersyrket, tjänstgöring i hemvärnet och internationell tjänstgöring. Organisationernas ungdomsverksamhet ska under perioden utvecklas och integreras med Försvarsmaktens ungdomsverksamhet.

4.2.9. *Beredskap*

Försvarsmaktens beredskapssystem är utformat så att kraven på operativ förmåga och delförmåga upprätthålls. Prioritering av operativ förmåga över tid och rum styrs av beredskap. Volymer och typer av förband i olika beredskapsgrader ska kunna förändras över tiden med hänsyn till det säkerhetspolitiska läget, de operativa behoven och behov för internationella insatser. Grundberedskap för förband som inte är insatta ska i huvudsak vara R90. Möjlighet att mobilisera, sammanföra personal, materiel och infrastruktur, ska finnas för hela insatsorganisationen.

Försvarsmaktens beredskapssystem indelas i beredskapsgraderna R10, R30, R90 och R360. Hela insatsorganisationen är beredskapssatt med tillgänglighetskrav för personal, materiel och anläggningar för nationella och internationella behov. Detta skapar tydlighet och en ensad indelningsgrund. Försvarsmaktens aktuella grundberedskap och beredskap i tidsperspektivet 0-48 timmar regleras i Försvarsmaktens Beredskapsorder (FM BerO).

En detaljerad redovisning av insatsförbandens beredskap åren 2009-2011 framgår av bilaga 1 /1 (H (hemlig)).

4.3. Mål och inriktning för verksamhetsgren 3 (Utveckling)

För verksamhetsgrenen föreslås följande inriktning.

Utvecklingsverksamheten ska vara behovs- och förmågestyrd.

Följande utvecklingsverksamhet ska prioriteras inom perioden:

- En ökad expeditionär förmåga i syfte att stärka insatsförmåga i närområdet, inom Europa och globalt.
- Civil-militär samverkan i form av konceptet *Comprehensive Approach* utvecklas och implementeras. Detta sker i samarbete med andra myndigheter och organisationer.
- Kapacitet att verka i områden där irreguljära hot förekommer utvecklas.
- NBF-satsningen slutförs med resultatöverföring och implementering till insatsorganisationen. Försvarsmakten ändrar strategi och metod för lednings- och informationsområdet för att med reducerad ambition följa den fortsatta utvecklingen inom framförallt *Nato Network Enabled Capability* (NNEC) och motsvarande utveckling inom EU.
- Gemensamma koncept utarbetas för att bl.a. stödja utbildning samt materiel- och personalförsörjning mot slutet av planeringsperioden. Arbetet skall samordnas med utveckling av nya doktriner för insatsorganisation 2014.

4.3.1. Forskning och teknikutveckling (FoT)

FoT inriktas för att ge resultat som stödjer utveckling av insatsorganisationen. Teknikutvecklingen inom FoT koordineras med behov i materielprocessen. Vidare inriktas verksamheten inom de olika FoT-områdena för att stödja de utvecklingsverksamheter som ska prioriteras under perioden. Forskning prioriteras före teknikutveckling och humanrelaterad forskning före teknikrelaterad.

För FoT krävs en långsiktighet, vilket förutsätter tillgång till kompetenser som inte kan köpas vid behov på marknaden utan måste byggas upp långsiktigt. Arbeta har påbörjats tillsammans med Norge och Finland för att koordinera respektive länders FoT- och studieplanering i syfte att uppnå ökad kostnadseffektivitet.

Transferprogram FoT är ett nytt område som ska realisera lösningar på identifierade och uppkomna utvecklingsbehov i insatsorganisationen. Genom åtgärder för att överföra kunskap och materiel från såväl humanrelaterad som övrig FoT till ordinarie verksamhet skapas en direkt och kostnads-effektiv nytta av Försvarsmaktens satsningar på FoT.

Försvarsmakten finansierar, enligt särskilda anvisningar i regleringsbrev, FoT som utförs i samarbete med Vinnova (Nationella Flygtekniska Forskningsprogrammet) samt inom ramen för EDA R&T. Inriktning och uppföljning av dessa program ska fortsatt genomföras med de ekonomiska ramar som överenskommes inom respektive verksamhet.

Inom ramen för FoT-anslaget finansieras produkten Luftstridssimulering, FLSC, vad avser dess basplatta. Verksamheten ska fortsatt bedrivas med flygförbandens behov som primärt dimensionerande, därtill ska studier genomföras att knyta FLSC till ett utbyggt nationellt träningsnätverk. En organisatorisk överföring från FOI till Försvarmakten (primärt LSS) föreslås ske 2010.

4.3.2. Studier

Försvarmaktens studieverksamhet syftar till att ta fram beslutsunderlag avseende frågeställningar som har stor betydelse för Försvarmaktens effekt och ekonomi alternativt ska de ge kunskapsuppbyggnad för vidare ställningstaganden. Studier för förmågeutveckling av armé-, marin-, flygvapen-, lednings- och underrättelse- samt logistiförband fortsätter. Exempel på områden är skydd av stridskrafter, nya metoder för logistikledning samt utveckling av den tekniska tjänsten inom Försvarmakten. Som stöd till Försvarmaktens planering över tiden inom perspektivstudien genomförs studieverksamhet, bl.a. genom beställningar till externa leverantörer.

4.3.3. Konceptutveckling

Konceptutveckling med syfte att stödja genomförandet av operationer expeditionärt fortgår. Under perioden analyseras behov av vidare koncept- och doktrinutveckling inom området. Inriktningen är att fysiska, konceptuella och moraliska faktorer ska utvecklas. Särskilt ska personalförsörjning, kulturell förståelse, rörlighet, logistik, skydd och säkerhet behandlas.

Koncept- och doktrinutveckling för verkan i gemensamma och multifunktionella operationer fortsätter. Här behandlas strategisk planering, civil-militär planering, genomförande och uppföljning, ledning på operativ nivå²¹ inklusive samordning av gemensam verkan och informationshantering.

Konceptutveckling med syfte att stödja genomförandet av operationer behandlar kulturell förståelse, att snabbt inhämta och bearbeta underrättelser och att anpassa uppträdande till rådande situation.

Införande och överföring av relevanta delar ur tidigare NBF och ledningssystemarbete ska ske gentemot insatsorganisationen. Här avses bl.a. samarbete och ledning i nätverk, informationsssäkerhet och informationshantering, gemensam lägesinformation samt gemensam plattformsoberoende bekämpning.

4.3.4. Organisations-, metod- och materielutveckling

Utvecklingen ska fortsätta mot modulära och rörliga förband som kan användas både nationellt och internationellt. En viktig förutsättning är att förbanden kan samverka med andra nationers förband och andra aktörer inom ett insatsområde (interoperabilitet). Utvecklingsarbetet ska främst inriktas mot att kunna verka i gemensamma multifunktionella och multinationella operationer.

²¹ Den operativa delen av det strategiska konceptet CA är *Effects Based Approach to Operations* (EBAO). Utvecklingen av EBAO i olika länder samt i Nato sker inom ramen för CA.

4.3.5. *Utvecklingssamarbete*

Under perioden ska utveckling inom Försvarmakten stödjas genom deltagande i internationella utvecklingssamarbeten. Underlag och resultat från dessa samarbeten ska utvärderas för att snabbt kunna anpassas och implementeras in i Försvarmakten, alternativt selekteras bort. För konceptutvecklingen ska särskilt EU:s konceptutveckling samt ett reducerat deltagande i *Multinational Experiments Series* (MNE) prioriteras. Samarbetet inom ramen för NORDSUP ska prioriteras och fördjupas. Övrigt bi- och multinationellt samarbete inom verksamhetsgrenens ansvarsområde ska ses över samt prioriteras och konsolideras under perioden. Befintlig databas för svenskt utvecklingssamarbete ska hållas uppdaterad och utgöra grund för denna successiva prioritering.

Samarbete med andra myndigheter, som kan komma att verka tillsammans med Försvarmakten ska utvecklas. Detta gäller särskilt Myndigheten för Samhällsskydd och Beredskap (MSB) samt Folke Bernadotte Akademien (FBA). Ett utbyte med högskolor och universitet ska fortsatt utvecklas.

4.4. *Mål och inriktning för verksamhetsgren 4 (övrig verksamhet)*

För verksamhetsgrenen föreslås följande inriktning.

4.4.1. *Exportfrämjande verksamhet*

Enligt Förordning (2007:1266) med instruktion för Försvarmakten ska Försvarmakten särskilt "stödja svensk försvarsindustri genom exportfrämjande verksamhet inom ramen för gällande riktlinjer för svensk krigsmaterielexport". Försvarmaktens resurser för exportstöd utgörs av personalens kompetens samt i Försvarmakten nyttjad materiel och innebär ett merutnyttjande av befintliga resurser.

4.4.2. *Säkerhetssektorreform (SSR)*

Försvarmakten ska i enlighet med regleringsbrevet genomföra verksamhet inom *Säkerhetssektorreform* (SSR). För Försvarmaktens långsiktiga vidkommande innebär det att dels genomföra ställda uppgifter, dels utveckla det strategiska tänkandet och öka kompetenser i syfte att kunna ställa svenska experter till förfogande internationellt och att genomföra egna projekt.

4.4.3. *Deltagande i rustningskontrollverksamhet*

Det övergripande målet med Försvarmaktens deltagande i rustningskontrollverksamhet under 2010-2012 är att fortsätta bidra till öppenhet, förtroende- och säkerhetsskapande åtgärder i syfte att uppfylla Sveriges åtaganden.

Försvarmakten ska med kort varsel kunna motta inspektioner och utvärderingar i Sverige, liksom observationsflygningar samt genomföra och delta i motsvarande aktiviteter utrikes enligt separata regeringsuppdrag. Försvarmakten ska uppfylla den regelbundna rapporteringsskyldigheten som framgår av respektive avtal.

Försvarsmakten ska under 2010 arrangera ett besök vid en flygbas och en annan militär inrättning i enlighet med åtagandena i Wiendokumentet 1999:s Kapitel IV Kontakter.

Försvarsmakten ska lämna stöd till Regeringskansliet vid förhandlingar om nya avtal om bl.a. klusterammunition och minor respektive utveckling av redan gällande avtal inom bl.a. svensk policy inom minhanteringsområdet och medlemskapet avseende *Open Skies*. Försvarsmaktens nationella utbildning i rustningskontroll vidmakthålls. Därutöver kan frågor rörande ickespridning samt Försvarsmaktens nationella utbildning i rustningskontroll utvecklas, t.ex. genom att andra nationer inbjuds att delta med elever och lärare.

4.4.4. *Internationell militär test-, utbildnings- och övningsverksamhet (ITÖ)*

ITÖ ska bedrivas samordnat mellan Försvarsmakten och Försvarets Materielverk. Försvarsmakten ska agera tillsammans med FMV och FOI och i förekommande fall vara samordnande för myndighetsgemensamma aktiviteter. Myndigheterna marknadsför varandras ITÖ- resurser då så är lämpligt.

Det intresse som utländska Försvarsmakter visar att utnyttja svensk övningsinfrastruktur skall, inom ramen för gällande miljötillstånd, tillvaratas för att utnyttja vår överkapacitet. Utveckling av samarbetsmöjligheterna med Norge och Finland ska prioriteras.

2010 bör en större aktivitet med Nederländernas Försvarsmakt genomföras. Nederländerna är ett utpekat pilotfall där avtalsstruktur och praktiskt samarbete har kommit långt.

ITÖ ska bedrivas med höga ambitioner inom miljöområdet.

4.4.5. *Statsceremonier*

Högvakt genomförs med samtliga förband under grundutbildning, hemvärnsförband, vissa insatsförband och med särskilt upprättade vakt- och insatskompanier. Försvarsmusiken ska genomföras anpassad mot det totala ceremoniella behovet och kan på sikt reduceras. Under 2010 bör administration och overhead inom försvarsmusiken kunna minskas genom att Försvarsmusikcentrum (Fö-MusC) integreras i Livgardets grundorganisation.

4.5. *Mål och inriktning för verksamhetsgren 5 (Internationell fredsfrämjande verksamhet)*

För verksamhetsgrenen föreslås följande inriktning.

Försvarsmakten ska rekrytera, utbilda och utrusta den personal som regeringen beslutar ställa till förfogande för internationella freds-, säkerhetsfrämjande och konfliktförebyggande verksamhet samt genomföra de insatser regeringen beslutar om. Försvarsmakten ska med kort varsel kunna ställa lämplig personal till förfogande. Vidare ska Försvarsmakten leda det svenska deltagandet enligt överenskommelser för aktuella insatser.

Försvarsmakten ska i planering och genomförande av insatser internationellt beakta regeringens skrivelse till riksdagen om svenskt deltagande i internationell freds- och säkerhetsfrämjande verksamhet (skr. 2007/08:51). För att understödja svenska insatser ska vid behov samverkansofficerare kunna avdelas.

Inför BG 2011 föreligger ett behov av att bibehålla samverkan med EU OHQ i Tyskland, Frankrike och Storbritannien. Behovet av samverkansofficerare ska övervägas.

För att bidra till freds- och säkerhetsfrämjande verksamhet samt internationell krishantering ska Sverige med bred geografisk spridning ställa svensk personal (observatörer, stabsofficerare och andra experter) till förfogande främst inom ramen för FN, OSSE, EU, NATO/PfF, men även för annan verksamhet. Omfattningen redovisas i tabell nedan.

AFRIKA	
FN-insatser	MONUC ²² i DRK
FN-insats	UNAMID ²³ i Darfur
FN-insats	UNMIS ²⁴ i Sudan
FN-insats	MINURCAT ²⁵ i Tchad
ASIEN	
FN-insatser	UNMOGIP ²⁶ i Indien och Pakistan
FN-insatser	UNAMA ²⁷ i Afghanistan
FN-insats	UNMIN ²⁸ i Nepal
Övervakningsinsatsen i Korea	NNSC ²⁹
EUROPA	
FN-insats	UNOMIG ³⁰ i Georgien
OSSE-insats	OSSE observatörsmission i Georgien
MELLANÖSTERN	
FN-insats	UNTSO ³¹ i Syrien, Libanon, Israel och Egypten.

²² fra. - *Mission de l'ONU en RD Congo*

²³ eng. - *African Union/United Nations Hybrid Operation in Darfur.*

²⁴ eng. - *United Nations Mission in Sudan*

²⁵ eng. - *United Nations Mission in Central African Republic and Chad*

²⁶ eng. - *United Nations Military Observer Group in India and Pakistan*

²⁷ eng. - *United Nations Mission in Afghanistan*

²⁸ eng. - *United Nations Mission in Nepal*

²⁹ eng. - *Neutral Nations Supervisory Commission in Korea*

³⁰ eng. - *United Nations Observer Mission In Georgia*

³¹ eng. - *United Nations Truce Supervision Organization*

4.6. Mål och inriktning för verksamhetsgren 6 (Stöd till samhället)

För verksamhetsgrenen föreslås följande inriktning.

Försvarsmakten ska med ordinarie stabsberedskap kunna samverka med övriga myndigheter och lämna stöd till samhället inom skilda områden i enlighet med lagen (2003:778) om skydd mot olyckor, lag (2006:343) om Försvarsmaktens stöd till polisen vid terrorismbekämpning, förordningen (2003:789) om skydd mot olyckor, förordningen (2006:344) om Försvarsmaktens stöd till polisen vid terrorismbekämpning, förordningen (2002:375) om Försvarsmaktens stöd till civil verksamhet och lagen (1990:217) om skydd för samhällsviktiga anläggningar m.m.

Försvarsmakten ska fortsätta planeringen tillsammans med centrala, regionala och lokala civila myndigheter för militära stödinsatser med de resurser som produceras med förmåga till väpnad strid, avseende situationer som kännetecknar en svår påfrestning på samhället i fred. Huvudsakligen ska detta ske med stöd av lagen (2003:778) om skydd mot olyckor och förordningen (2002:375) om Försvarsmaktens stöd till civil verksamhet. men även med stöd av lagen (1990:217) om skydd för samhällsviktiga anläggningar m.m.

Försvarsmakten ska utveckla förmåga att i samverkan med andra myndigheter kunna bistå vid skydd av prioriterade samhällsfunktioner och infrastrukturer vid hot eller insatser mot civila mål, terrorism och sabotageverksamhet. Förmågan ska utvecklas dels med stöd av lag och förordning om stöd till polisen vid terrorismbekämpning dels med stöd av lagen (1990:217) om skydd för samhällsviktiga anläggningar m.m.

Försvarsmakten ska utveckla förmåga att i samverkan med andra myndigheter tidigt kunna upptäcka CBRN-händelser inom Sverige och i närområdet.

Då militära stödinsatser efterfrågas och då legala och resursmässiga förutsättningar föreligger ska militära stödinsatser med förband, personal eller materiel genomföras i samverkan med berörda och ansvariga myndigheter. Särskild vikt ska läggas vid stöd till räddningstjänsten, polisen och sjukvården. Hemvärnets och de frivilliga försvarsorganisationernas tillgänglighet, geografiska utspridning samt lokalkännedom och lokalförankring ska i största möjliga utsträckning tas tillvara i samband med stödinsatser.

5. Särskilda inriktningar

5.1. *Internationellt försvarssamarbete*

Genom strategiskt samarbete, såväl bi- som multilateralt, kan Försvarsmakten öka möjligheten att vidmakthålla ett kostnadseffektivt nationellt försvar som är i långsiktig balans mellan uppgifter och ekonomiska resurser. Ett systemiserat strategiskt samarbete inverkar positivt på effektiviteten och resursutnyttjande. Samarbete inom ett specifikt område bör därför inrättas på stor bredd – doktriner, koncept, materielanskaffning, vidmakthållande, utbildning och övning.

5.1.1. *Försvarssamarbete inom ramen för EU och samarbete inom ramen för NATO/PFF*

De krav som följer av Sveriges medlemskap i EU utgör den viktigaste påverkansfaktorn för Försvarsmaktens internationalisering och internationella åtaganden. För att Försvarsmakten ska kunna lösa sina uppgifter i framtiden är ett fortsatt förändringsarbete i nära samverkan med EU och NATO nödvändigt. Deltagande i internationella operationer ställer stora krav på interoperabilitet hos insatsförbanden avseende såväl doktrin och metod som personal, teknik och organisation. PFF-relaterade aktiviteter ska nyttjas inom de områden där aktiviteter inom EU-ram inte finns. De aktiviteter som idag finns att tillgå inom ramen för PFF ska användas för utveckling av den svenska förmågan till deltagande i fredsfrämjande operationer.

All interoperabilitetsutveckling ska ske i enlighet med NATO:s standardiseringsnorm eftersom denna även utgör grunden för utvecklingen inom EU. Sveriges behov inom ramen för utveckling av EU:s militära krishanteringsförmåga samt svenska truppbidrag i FN- eller Nato-ledda operationer styr behoven av Försvarsmaktens deltagande i Partnerskap för Fred.

Försvarsmakten skall söka möjligheter att organisera och genomföra bilaterala och multilaterala övningar i Sverige, samt fortsatt överse möjligheterna att medverka i övningsverksamhet utomlands.

Det fortsatta arbetet med EU krishanteringsförmåga utgör en viktig grund i utvecklingen av Försvarsmakten, bl.a. genom metoder för konflikthantering och standarder. Sveriges och Försvarsmaktens bidrag till EU kapacitetsutveckling utvecklas inom områden där behoven inom EU är som störst och inom områden med nu identifierade brister.

5.1.2. *Nordic Coordinated Arrangement for Military Peace Support (NORDCAPS)*

Inom ramen för NORDCAPS ska Försvarsmakten ha som målsättning att fortsatt utveckla den svenskleda *Nordic Battle Group*. De erfarenheter som vunnits, de samarbetsstrukturer som etablerats och de investeringar i främst materiel som gjorts ska nyttjas. Försvarsmakten fortsatt ska stödja NORDCAPS planeringselement (PLE) med överenskommen *Host Nation Support*.

5.1.3. SHIRBRIG

Beslut är fattat avseende nedläggning av funktionen. Den operativa verksamheten upphörde den 31 december 2008. Pågående aktiviteter som genomförs av PLANELM avslutas den 30 juni 2009. Den permanenta bemanningen vid SHIRBRIG avslutar sin tjänstgöring den 30 juni 2009.

5.1.4. Bi- och multilateralt samarbete

Bi- och multilateralt samarbete är en viktig förutsättning för Försvarens förmåge- och förbandsutveckling. Det är därför nödvändigt att bilateralt tillvarata möjligheterna, att bredda och fördjupa samarbetet med utvalda länder. Grunden för inriktning och prioritering varierar med olika faktorer. Exempelvis kan ett land vara intressant genom materielsamarbete medan ett annat är av stor vikt för vår förmåge- och kapacitetsutveckling. Enligt ”inriktningen av Försvarens samarbete med andra länder och organisationer” som reglerar kriterierna för samarbete, är följande områden styrande:

- Militärstrategiska och operativa aspekter.
- Förmåge- och kapacitetsutveckling.
- Internationellt materielsamarbete inklusive FoT.

5.1.5. Nordiskt samarbete

Målsättningen med det fördjupade nordiska samarbetet är att så långt det är möjligt integrera styrkeproduktion och skapa förutsättningar för att vidmakthålla eller öka den operativa effekten. Syftet är att genom rationalitet vidmakthålla och utveckla förmågor och kompetenser till en kvantitet, över kritisk massa, som svarar mot framtida operativa krav. Målsättningen är också att tillsammans vara en stark säkerhetspolitisk partner med gemensamma styrkebidrag som verkar med större styrkor och under längre tid än varje land kan göra var för sig. Det innebär även att tillsammans kunna ta ett större regionalt ansvar.

Utvecklingen av det fördjupade nordiska samarbetet är indelat i tre skeden; kort sikt 2009-2012, medellång sikt 2013-2018 samt lång sikt 2019 och framåt. Inledningsvis är målsättningen att under 2009-2012 etablera och integrera samarbetet. Därför skapas nu förutsättningar multilateralt för ett allt djupare samarbete genom att utveckla arbetssätt, avtal, beslutsprocesser, samarbets- och utvecklingsplaner. Ett antal konkreta samarbetsaktiviteter är redan påbörjade och 48 aktiviteter inom bland annat utbildning, forskning, materielanskaffning, övningar och insatser är planerade under 2009. Eftersom de föreslagna aktiviteterna inte genomgått en fullständig analys i *NORDSUP Progress Report* krävs i de flesta fall en multilateral realiserbarhetsstudie för att konkretisera effekter, kostnader och fastställa en gemensam implementeringsplan.

Under det första skedet kommer verksamheten i huvudsak att bestå av informationsutbyten, harmonisering av planer, övningsutbyten, samarbeten inom ramen för internationella operationer, logistik m.m., syftande till att påbörja systemintegration och identifiera nya områden där effektivitet och rationalitet kan skapas. Resultatet kommer i huvudsak att bestå av kvalitetseffekter och att

förutsättningar skapas för fördjupning av samarbetet. I detta skede förutsätts endast mindre kostnadsreduceringar.

Därefter, mellan 2013-2018, inriktas samarbetet på att med flera aktiviteter skapa systemlikhet och integration. Effekterna kommer även här att i huvudsak bestå av kvalitets- och samarbetseffekter. Integrationen kan i detta skede ökas och därmed även förutsättningarna för kostnadsreduceringar.

Från 2019, då möjligheterna till en ökad integration med bl.a. gemensam produktion och gemensamma operationer ökar förutsättningarna kvalitets- och operativa effekter, rationaliseringar och möjligheterna till kostnadsreduceringar.

Storleken på de möjliga kostnadsreduceringarna är beroende av integreringen av de nordiska ländernas produktionslösningar. Försvarmakten beräknar kostnadsbesparingar under perioden till 2014 inom följande områden:

- Gemensam upphandling av målflyg,
- Gemensam anskaffning av simulatorer.

Initiala kostnader avseende havs- och luftövervakning tillkommer under 2010.

5.1.6. Försvarsmaterielsamarbete

Internationella samarbeten ska utgöra huvudalternativet där så är möjligt och lämpligt. Försvarmakten ska i första hand samarbeta inom ramen för NORDAC, EDA, LOI/FA, NATO samt bilateralt.

En ökad samordning och koordinering av Försvarmaktens, FMVs och FOIs internationella materielrelaterade samarbeten ska ske i kombination med en prioritering av framtida materielsamarbeten i syfte att koncentrera resurser för att tillmötesgå insatsorganisationens framtida utformning.

Utvecklingen inom materielsamarbetet ska sträva efter att etablera samarbeten så tidigt som möjligt och över systemens hela livscykel samt hela systembredd vilket kräver utveckling av samarbeten som inte bara är relaterade till anskaffning av materiel utan även utbildning, träning, taktikutveckling etc.

Sverige ska 2009-2010 ansvara för ordförandeskapet i NORDAC och ska då leda utvecklingen av det nordiska materielsamarbetet samt verka för att nordisk försvarsindustri koordineras och integreras tidigare i livscykeln av framtida gemensamma materielsystem.

Koordinering och utveckling av materielsamarbetet mellan EDA och LOI/HMR ska prioriteras i syfte att bättre ta tillvara steget från kravharmonisering till realiseringen av anskaffning av materiel.

Inom området internationell militär test-, utbildnings- och övningsverksamhet (ITÖ) i Sverige ska Försvarsmakten, i samverkan med FMV, fortsätta att erbjuda EU medlemsstater och andra utvalda länder möjligheten att nyttja våra övnings- och skjutfält och andra anläggningar där vi har överkapacitet. Försvarsmakten skall, i dessa och andra sammanhang, även söka möjligheter att organisera och genomföra bilaterala och multilaterala övningar i Sverige, samt fortsatt överse möjligheterna att medverka i övningsverksamhet utomlands.

Inom ramen för försvarsmaterielsamarbete finns 26 olika bilaterala MOU-samarbeten och målsättningen är att öka ansträngningarna att utnyttja möjligheterna till att skapa interoperabla insatsförband och rationella produktionsförutsättningar. MOU-samarbetet ska överses och prioriteras i samverkan med regeringskansliet. Inom det prioriterade MOU-samarbetet ska även möjligheterna till att utveckla förmågor och övrig förbandsverksamhet tas till vara när möjligheten erbjuds.

5.2. Personalförsörjning 2010-2012

5.2.1. Inledning

Den försvarspolitiska inriktningen ställer höga krav på Försvarsmaktens personalförsörjning. Regeringen har tidigare angivit att en väl fungerande personalförsörjning är en avgörande faktor för att på ett kostnadseffektivt och långsiktigt hållbart sätt kunna tillgodose behovet av insatta och insatsberedda förband.

I det underlag som myndigheten lämnade till regeringen den 30 januari 2009 redogörs för det omfattande förändringsarbete som den försvarspolitiska ambitionen innebär. Arbetet med att förändra personalförsörjningen som beskrivs i detta budgetunderlag utgår ifrån underlaget som lämnades den 30 januari.

För personalförsörjningen innebär övergången från plikt till frivillighet att sista steget tas för att slutföra omställningen från invasions- till insatsförsvaret. Detta sista steg tas med början under år 2010. Om än övergången från plikt till frivillighet är en väsentlig del så krävs även andra åtgärder för att skapa en kostnadseffektiv och långsiktigt hållbar personalstruktur som lever upp till den försvarspolitiska ambitionen. Sådana åtgärder kan dels hänföras insatsorganisationens utveckling med stående och kontrakterade förband, dels till att myndighetens personalstruktur är en konsekvens av olika personalförsörjningsåtgärder som vidtagits ända upp till 40 år tillbaka i tiden och behöver åtgärdas. Det innebär bl a att personalförsörjningen har att hantera övergången till ett tvåbefälssystem, uppbyggnad och nyttjande av stående och kontrakterade förband samt utveckla och vidmakthålla en personalstruktur som ryms inom angiven ekonomisk ram.

Den stora utmaningen för Försvarsmakten under de kommande åren är att åstadkomma en kontrollerad övergång från ett pliktssystem till en personalförsörjning baserad på frivillig grundutbildning. Basen för personalförsörjningen övergår således från plikten att inställa sig till utbildning till att frivilligt söka anställning i Försvarsmakten. Enligt Försvarsmaktens mening är omställningen från plikt till frivillighet en samhällsangelägenhet. Försvarsmakten bedömer att en sådan förändrings-

process kommer att förutsätta stöd från samhället i övrigt för att uppnå den attraktionskraft som är nödvändig.

5.2.2. *Personalförsörjning 2010-2012*

Försvarsmaktens personalförsörjning skall över tiden säkerställa balans mellan personalbehov och personaltillgång. Med start år 2010 planerar Försvarsmakten att under perioden 2010-2012 påbörja verksamhet syftandes till att skapa en personalstruktur som stödjer den försvarspolitiska ambitionen. Det innebär i övergripande termer att personaltillgången måste regleras på ett kostnadseffektivt sätt för att möta ett långsiktigt personalbehov.

Behovet av utbildning och anställning av militär personal utgår ifrån de operativa kraven och behovet av befattningar i insatsorganisationen vid insatsförband respektive nationella skyddsstyrkor.

Resultatet av Försvarsmaktens tidigare omstruktureringar innebär att det idag finns en strukturell obalans mellan personalbehov och personaltillgång. Denna strukturella obalans kommer att finnas kvar under många år och vara påtaglig under perioden 2010 -2012.

I underlaget till regeringen den 30 januari 2009 redovisade Försvarsmakten de författningsändringar som enligt myndighetens uppfattning är nödvändiga för att genomföra den försvarspolitiska utveckling som regeringen lagt till grund för myndighetens arbete.

En annan förutsättning är att riksdag och regering fattar nödvändiga beslut om grundorganisationsförändringar, alternativt delegerar beslutet till Försvarsmakten att kunna förändra grundorganisationen under senare delen av planeringsperioden. Detta kommenteras nedan under kapitlet avveckling samt i Försvarsmaktens underlag till regeringen den 30 januari.

5.2.3. Personaltillgång

	Off/Y	SO/Y	Off/R	GSS/A	GSS/K	GSS/K i NS32	Civila
2010	7 800	1 600	9 000	2 200	300	13 600	6 250
Mål	3 300	5 200	2 450	6 450	9 200	12 400	5 050
Diff	+ 4 500	- 3 600	+ 6 550	- 4 250	- 8 900	+ 1 200	+ 1 200

	Off/Y	SO/Y	Off/R	GSS/A	GSS/K	GSS/K i NS33	Civila
2011	6 500	2 950	8 750	3 200	650	13 000	6 000
Mål	3 300	5 200	2 450	6 450	9 200	12 400	5 050
Diff	+ 3 200	- 2 250	+ 6 300	- 3 250	- 8 550	+ 600	+ 950

	Off/Y	SO/Y	Off/R	GSS/A	GSS/K	GSS/K i NS34	Civila
2012	5 850	3 300	8 650	2 800	2 550	12 400	5 800
Mål	3 300	5 200	2 450	6 450	9 200	12 400	5 050
Diff	+ 2 550	- 1 900	+ 6 200	- 3 650	- 6 650	+ 0	+ 750

Ovanstående tabell beskriver en utveckling av FM personalkategorier under åren 2010 – 2012 i förhållande till planerad målbild. Av tabellen framgår att reformeringen av personalförsörjningen har påbörjats, men kommer att ta avsevärd tid att genomföra.

5.2.4. Attraktion

Attraktion är de aktiviteter som leder till att Försvarsmakten är en attraktiv arbetsgivare. Det innebär en utvecklande arbetsplats som rätt personer söker sig till, där de medarbetare som krävs för att lösa myndighetens uppgifter motiveras att stanna kvar samt en arbetsgivare som tidigare medarbetare talar väl om och kan tänka sig att återvända till.

Utöver ovanstående är det viktigt att den nära omgivningen till potentiella, nuvarande och tidigare medarbetare har en positiv uppfattning om Försvarsmakten och uppmuntrar individens val av yrke. Attraktion är således bredare än att bara påverka den enskilde medarbetaren.

³² Volymen beskriver vad nuvarande personalflöde kan leverera till kontrakterade i NS. Utöver det ska dagens hemvärn säkerställa att total volym uppgår till 22 000 individer. Detaljerade behov och rekryteringsmöjligheter är föremål för fortsatt analys och övervägande.

³³ ibid

³⁴ ibid

Planering för perioden 2010-2012

Verksamheten under kommande period inriktas dels mot aktiviteter (ex information, kommunikation) som stödjer Försvarsmaktens personalförsörjning, dels mot att inom myndigheten etablera ett strukturerat arbete och förhållningssätt kring attraktion.

Den kommunikation som ska stödja myndighetens personalförsörjning har två delar. Den ena avser en bred kommunikation syftandes till samhällsförankring av Försvarsmaktens verksamhet och omställning. Den andra delen innebär att Försvarsmakten förblir en attraktiv arbetsgivare och en utvecklande arbetsplats. Etableringen tar sin utgångspunkt i samhällsförankringen. Införandet av den nya yrkeskategorin gruppbefäl, soldater och sjömän kommer att ägnas särskilt fokus.

Förutsättningar för planerad verksamhet

En av förutsättningarna för att Försvarsmakten ska uppfattas som en attraktiv arbetsgivare och ha en bred rekryteringsbas är en god samhällsförankring. Försvarsmakten kan inte ensam åstadkomma detta, men med stöd av den politiska ledningen, och departement, myndigheter, arbetsgivar- och arbetstagarorganisationer med flera främjas förankring och graden av samhällsangelägenhet. Medborgarnas förståelse och acceptansen för kraven på Försvarsmakten påverkar attraktionskraften och därmed också förmågan att rekrytera och behålla personal.

5.2.5. Rekrytering

Rekrytering är den kedja av aktiviteter (verksamhet och åtgärder) som, med stöd av attraktionsprocessen, genomförs från det att personalbehov är fastställt och beslutat till underlag för beslut om anställning, antagning, placering m m föreligger. Aktiviteterna syftar till att samordna resurser för att, genom urval och tester, finna de lämpliga bland de villiga för en placering i Försvarsmakten. Rekryteringsarbetet har en tydlig koppling till de attraktionsåtgärder som vidtas för att påverka Försvarsmaktens varumärke.

Planering för perioden 2010-2012

Rekryteringsbehovet utgår ifrån de numerära och operativa kraven på befattningar i insatsorganisationen vid insatsförband respektive nationella skyddsstyrkor.

Tabell 1 – Försvarsmaktens rekryteringsbehov för perioden 2010-2012

	Off/Y	SO/Y	Off/R	GSS/A	GSS/K	GSS/K i NS35	Civila
2010	150	400	100	1 700	300	1 850	50
2011	200	400	100	1 200	300	1 850	50
2012	200	400	100	0	1 450	1 850	100

Förutsättningar för planerad verksamhet

Målgruppen för rekrytering i inledningen av perioden är i första hand tidigare värnpliktsutbildade. Försvarsmakten bedömer inte det som möjligt att i tid utveckla en ny rekryteringsmetod inriktad

³⁵ Försvarsmaktens möjlighet att personalförsörja rekryteringsbehovet inom NS är föremål för fortsatt analys. Ovan redovisat personalbehov (1850) svarar mot totalvolymen 22 000. Se vidare fotnot 32.

för att stödja inflödet till den frivilliga grundutbildningen med start år 2011. Myndigheten avser därför att, som en övergångslösning, fortsätta tillämpa den rekryteringsmetod som används idag och som är baserad på den kompetens och princip som genomförts med stöd av pliktssystemet.

Ett arbete med att utveckla en ny rekryteringsmetod fortsätter under år 2010. I arbetet ska Pliktverkets erfarenheter och metoder tas tillvara för att åstadkomma effektiv och konkurrenskraftig rekrytering av gruppbefäl, soldater och sjömän. Ytterligare ett resultat av arbetet ska vara förslag till omformulerade beställningar till Pliktverket.

5.2.6. Utbildning

Försvarsmakten fortsätter att utveckla kompetensutvecklingssystemet under perioden 2010 – 2012.

Planering för perioden 2010-2012

Tabell 2 – Antal inryckande och studerande under perioden 2010-2012

	Värnpliktiga under GU	Frivilliga under GU	Aspirantutbildning	OP 10-13	ROU
2010	3 250	600	250	500	100
2011	1 200	1 250	300	550	100
2012	50	3 650	350	600	100

Myndigheten planerar under perioden att årligen ha ca 800³⁶ studerande vid specialistofficersutbildningen. Försvarsmakten redovisar här inte den interna utbildning som myndigheten genomför inom ramen för YBK (yrkes- och befattningskurser) samt beställningar av stabsutbildning och högre stabsofficersutbildning till Försvarshögskolan.

Förutsättningar för planerad verksamhet

Författningsregleringar för frivillig grundutbildning måste vara utvecklade och klara under år 2010 för att kunna tillämpas från år 2011. För detta behövs regeringens stöd. Utvecklad författningsreglering är en förutsättning för en övergång från grundutbildning baserad på plikt, till grundutbildning baserad på frivillighet. Sådana författningsförändringar påverkar även Försvarsmaktens förutsättningar att nå en hög grad av attraktion och en god rekryteringskraft.

5.2.7. Bemanning

I takt med att Försvarsmakten utvecklas mot en förändrad personalstruktur med nya kompetensprofiler kommer förutsättningarna för Försvarsmakten att bemanna andra myndigheter och organisationer såsom Försvarets Materielverk, Försvarshögskolan m.fl att nedgå. Förändringar i Försvarsmaktens framtida bemanning av andra myndigheter kommer att ske i nära samverkan med berörda.

³⁶ 400 studerande antas årligen. Eftersom SOU är ca 1,5 år innebär det att det blir 800 studerande årligen eftersom de överlappar.

5.2.8. *Avveckling*

Försvarsmakten har i huvudsak två möjligheter att avveckla personal, antingen genom karriärväxling eller genom uppsägning på grund av arbetsbrist. Karriärväxlingsverktyget är ett arbetsgivarinitiativ som bygger på ömsesidighet mellan arbetstagare och arbetsgivare. Skevheter i Försvarsmaktens personalstruktur kommer under överskådlig framtid att bestå. För att uppnå balans i kompetensstrukturen är karriärväxlingsverktyget den möjlighet myndigheten har för att växla överskottskompetens mot underskottskompetens utan att negativt påverka rekryteringen.

Uppsägning på grund av arbetsbrist är en omstruktureringsåtgärd vilken är den med laga stöd framkomliga vägen för att åstadkomma strukturrationaliseringar och grundorganisationsförändringar. Omstruktureringsåtgärderna, föranledda av behovet av att anpassa grundorganisationen till framtida behov, syftar även till att uppnå större avvecklingsvolym. I det underlag som Försvarsmakten lämnade den 30 januari framförde myndigheten att uppsägning på grund av arbetsbrist styrs av ett statligt avtal från 1984 (Tura S). För Försvarsmaktens del är det ett mycket trubbigt verktyg som inte förmår omhänderta behovet av att kunna säga upp i förhållande till ny organisation. Tura S utgår ifrån att turordning görs i förhållande till den gamla strukturen, dvs. prövning av kretstillhörigheten sker vid varje tillfälle i förhållande till de som har jämförbara arbetsuppgifter. Detta medför att resultatet av varje omstrukturering i Försvarsmakten blir att den strukturella obalansen förvärras.

*Prognostiserade avgångar under perioden 2010-2012***Tabell 3 – Prognos för avgångar 2010**

2010	Off/Y	SO/Y	Off/R	Civila	GSS A	GSS K	GSS NS
Egen begäran	180	5	190	135	36	0	320
Ålderspension	110	0	215 ³⁷	105			
Karriärväxling	100	0	0	0			
Flygföraravtalet	15	0	0	0			
Övriga avgångsorsaker	25	0	30	20	68	0	1 597 ³⁸
Rationalisering inom FM ram	120 ³⁹			Enligt Off/Y			
Konsekvenser omstrukturering ⁴⁰	0	0	0	0			
Summa	550	5	435	260	104	0	1 917

³⁷ RO entledigas på grund av uppnådd slutålder.

³⁸ I övriga avgångsorsaker för GSS ingår även de som väljer att påbörja grundläggande officersutbildning.

³⁹ Eftersom det i nuläget inte är möjligt att med säkerhet säga vilken kategori som de facto kommer att bli föremål för uppsägning, med hänsyn taget till bl a turordningsarbetet, redovisas här antalet utan uppdelning i militär respektive civil personal.

⁴⁰ För förklaring, se stycke ”Förutsättningar för planerad omstrukturering”, s 52

Tabell 4 – Prognos för avgångar 2011

2011	Off/Y	SO/Y	Off/R	Civila	GSS A	GSS K	GSS NS
Egen begäran	175	20	185	130	30	0	296
Ålderspension	100	0	235	130			
Karriärväxling	100	0	0	0			
Flygföraravtalet	15	0	0	0			
Övriga avgångsorsaker	25	5	30	20	181	0	1 476 ⁴¹
Rationalisering inom FM ram	100			Enligt Off/Y			
Konsekvenser omstrukturering ⁴²	0	0	0	0			
Summa	515	25	450	280	211	0	1 772

Tabell 5 – Prognos för avgångar 2012

2012	Off/Y	SO/Y	Off/R	Civila	GSS A	GSS K	GSS NS
Egen begäran	155	30	180	125	55	16	272
Ålderspension	140	0	210	190			
Karriärväxling	100	0	0	0			
Flygföraravtalet	15	0	0	0			
Övriga avgångsorsaker	25	5	25	20	309	1	1 356 ⁴³
Rationalisering inom FM ram	105			Enligt Off/Y			
Konsekvenser omstrukturering ⁴⁴	350	0	0	0			
Summa	890	35	415	335	364	17	1 628

Förutsättningar för planerad karriärväxling

Med stöd av system PRIO utvecklas Försvaretsmaktens förmåga under perioden att bestämma vilka kompetens- respektive verksamhetsområden som på individnivå har ett avvecklingsbehov. Detta ger bättre förutsättningar för Försvaretsmaktens att, genom ett proaktivt förhållningssätt, tillse att den lägst prioriterade överskotts-kompetensen karriärväxlas först.

Tidigt i perioden påbörjar Försvaretsmaktens utveckling och anpassning av karriärväxlingsverktyget för personalkategorin GSS. En del i detta arbete är exempelvis att myndigheten upparbetar kunskaper om vad andra arbetsgivare efterfrågar när det gäller arbetskraft. Det huvudsakliga incitamentet för detta arbete är att resultatet är en delkomponent i det anställningserbjudande som kommer att lämnas till de GSS som anställs under perioden. Härvid utgör de erfarenheter som vunnits, inom ramen för arbetet med en attraktiv värnplikt, ett viktigt ingångsvärde.

⁴¹ I övriga avgångsorsaker för GSS ingår även de som väljer att påbörja grundläggande officersutbildning

⁴² För förklaring, se stycke ”Förutsättningar för planerad omstrukturering”, s 52

⁴³ I övriga avgångsorsaker för GSS ingår även de som väljer att påbörja grundläggande officersutbildning

⁴⁴ För förklaring, se stycke ”Förutsättningar för planerad omstrukturering”, s 52

Införande av karriärväxlingsverktyget för personalkategorin GSS bedöms ske bortom 2012 (tidigast efter en anställningstid om 4 år).

Förutsättningar för planerad omstrukturering

De personalreduceringar som redovisas under rubriken ”rationaliseringar inom Försvarets ram” utgör de samlade organisatoriska effektiviseringarna vilka rapporterats under kapitel 8 i Försvarets underlag för regeringens försvarspolitiska proposition 2009. I perioden 2010 till 2012 kommer, som en följd av rationaliseringar och omlokalisering av verksamhet, cirka 900 till 1000 personer att beröras, varav 325 bedöms bli föremål för uppsägning på grund av arbetsbrist.

De under 2012 redovisade avgångarna under rubriken ”konsekvenser omstrukturering” förutsätter grundorganisationsförändringar, vilka kräver riksdagens eller regeringens beslut. Avvecklingen av personal till följd av dessa grundorganisationsförändringar kommer att fortsätta fram till och med 2014 i enlighet med vad som tidigare redovisats i Försvarets underlag för regeringens försvarspolitiska proposition 2009.

5.2.9. Kollektivavtal och författningsreglering

Arbetsmarknadens parter kan sluta kollektivavtal om tidsbegränsade anställningar, om arbetsskyldighet, om sysselsättningsgrad, om villkor samt om vad annat parterna finner värt att sluta sådan överenskommelse om. Det bör dock konstateras att vissa frågor är av sådan art att de har en säkerhetspolitisk påverkan.

Enligt Försvarets mening finns det således ett antal frågor som bör hänskjutas till lagstiftaren och inte lösas genom kollektivavtal. Detta är frågor som rör myndighetens mål, inriktning omfattning och kvalitet. Efter Försvarets ominriktning från invasions – till insatt insatsförsvar, byggt på frivillighet, har myndighetens mål, inriktning, omfattning och kvalitet inneburit en förändring av den säkerhetspolitiska grunden för nyttjande av Försvarets makten.

Detta medför enligt Försvarets mening att vissa frågor, som till synes avser förhållandet mellan arbetsgivare och arbetstagare, i själva verket är frågor som tangerar gränsen för vad kollektivavtalsrätten i stort avser omfatta. Detta är t.ex. frågor om arbetsskyldighet vid insats och frågor avseende omfattningen av undantaget i EG direktivet för arbetstid i insats.

Med ovan gjorda beskrivning kan det konstateras att behov av reglering i kollektivavtal följer övriga arbetsmarknadens behov. Det handlar då om kollektivavtal om arbetstid i fred och produktion, det handlar om pendlingsersättningar och det kan handla om försäkringar villkor, tillägg osv. Försvarets makten ser dock inget skäl till kollektivavtalsreglering av de mer centrala arbetsrättsliga principerna som anställningsform, uppsägning och motsvarande. Det skäl som kan föreligga för annan reglering än vad som gäller för arbetsmarknaden i stort är enligt Försvarets mening av säkerhetspolitisk karaktär och bör därmed regleras i författning.

Författningar inom området för Totalförsvar och Skydd mot olyckor bör analyseras och ses över inte bara i ljuset av Försvarets nya personalförsörjning, utan också mot bakgrund av de förändrade uppgifterna. Användbara, flexibla och tillgängliga förband för nationella och internatio-

nella insatser, i kombination med en personalförsörjning baserad på frivillighet, kräver en ökad flexibilitet också i de grundläggande system som styr och reglerar verksamheten från statsmakernas sida. Ett sätt att möta detta nya krav är att bygga en gemensam lag för all insatsverksamhet. En sådana lag skulle kunna ersätta äldre lagstiftning och ensa tillämpningen så långt som möjligt. Fokus för denna utveckling bör vara att formulera förutsättningar som är nödvändiga ur folkrätts-, tjänstgöringsskyldighets-, disciplinperspektiv m.m. Dessa regler får inte sammanblandas med arbetsrättsliga regelverk. De arbetsrättsliga regelsystemen kan överlåtas till parterna att tillämpa i enlighet med gällande arbetsrätt, och där så är lämpligt, sluta kollektivavtal om. Försvarsmakten har mer detaljerat beskrivit detta behov i underlaget till regeringen den 30 januari 2009.

5.3. *Miljöverksamhet*

Enligt 5 § förordningen (2007:1266) med instruktion för Försvarsmakten, ska Försvarsmakten ta miljöhänsyn i sin verksamhet i fred. Myndigheten har även ett särskilt sektorsansvar för miljömålsarbetet inom försvarssektorn och ska inom ramen för detta ansvar vara samlade, stödjande och pådrivande i förhållandet till övriga berörda myndigheter.

Sektorsmyndigheterna har gemensamt utarbetat sektorsmål och en sektorsgemensam vision som ska vara vägledande för verksamheternas miljöarbete. Sektorn ska årligen redovisa miljöarbetet i en gemensam miljöresultatredovisning.

Försvarsmakten ska arbeta i enlighet med Sveriges nationella strategi för hållbar utveckling. Sveriges nationella miljökvalitetsmål samt Försvarsmaktens miljöpolicy och miljömål utgör en övergripande inriktning för miljöarbetet.

För att kunna bedöma arbetet med att nå miljömålen och de åtgärder som beslutats krävs en kontinuerlig uppföljning och utvärdering av de övergripande målen. Denna uppföljning ska redovisas årligen i en miljöredovisning genom att ett antal miljöindikatorer följs upp. Utöver detta ska även en uppföljning av genomförda miljöförbättrande åtgärder göras. Uppföljningen ska bygga på underlag som inkommer från förband, skolor och centra i den årliga miljöredovisningen.

Arbetet med avveckling av släck- och köldmedier som negativt påverkar klimatet inom försvarssektorn (främst *Chlorofluorocarbon (CFC)*, *Hydrochlorofluorocarbons (HCFC)*⁴⁵ och Halon) genomförs enligt en sektorsgemensam prioritetslista.

Standardfordon (personbilar) som inköps eller långtidsförhyrs ska så långt det är möjligt vara klassade som miljöbilar (Miljöbilsförordningen 2004:1364) av typen elhybrid eller vara avsedda för förnyelsebara bränslen i syfte att minska förbrukningen av fossila bränslen. Försvarsmakten stödjer fortsatt Fortifikationsverkets projekt syftande till att minska energiförbrukningen, främst kopplat till uppvärmningen av lokaler och anläggningar.

⁴⁵ Såväl CFC som HCFC benämns i dagligt tal som freoner och påverkar ozonlagret vilket även Halon gör.

Arbetet med att utveckla former för miljöekonomisk balansräkning i Försvarens verksamhet fortsätter. Från och med 2010 ska strategiska miljöbedömningar ingå som del i Försvarens samtliga beslutsprocesser. All upphandling och avveckling ska vara miljöanpassad senast år 2013.

Återställning av Försvarens lämnade områden och anläggningar fortsätter i enlighet med av myndigheten gjorda inventeringar i den takt resurserna medger.

Försvarens ska fortsätta att medverka i det internationella försvarsmiljösamarbetet och utveckla miljösamarbetet med de nordiska länderna samt länder utanför Norden enligt regeringens beslutade inriktning. Försvarens ska vidare samverka med amerikanska och andra berörda nationers myndigheter i fråga om försvarsmiljöstöd till staterna i bl.a. Östersjöområdet inom ramen för Riga-initiativet.

Försvarens ska fortsätta arbetet med att utveckla rutiner så att miljöskydd ur ett hållbarhetsperspektiv beaktas vid internationella övningar och insatser.

Försvarens ska inom ramen för DEFNET stödja Regeringskansliet (Försvarensdepartementet) i frågor som berör EU-staternas försvarsmiljösamarbete genom att bevaka den del av EU:s miljölagstiftningsarbete som kan beröra försvarssektorn samt vara behjälplig med att utarbeta underlag i dessa avseenden. Vidare ska Försvarens stödja Regeringskansliet i arbetet med andra internationella miljöprojekt.

5.4. Mark- och lokalförsörjning

Under 2010 ska endast de investeringar i infrastruktur genomföras som krävs för att tillgodose lagar, förordningar, miljökrav, säkerhet samt åtgärder som innebär rationaliseringsvinster. Därutöver kan objekt tillkomma som kräver särskilt beslut i varje enskilt fall. Samma förfarande kommer att tillämpas intill dess riksdagen beslutar om omstrukturering.

Mark och lokaler som inte behövs för insatsorganisationens behov avvecklas i den takt resurserna medger. Avveckling av mark och lokaler med höga hyreskostnader eller ett inte obetydligt marknadsvärde prioriteras. Plan för anskaffning och avveckling av mark och lokaler utvecklas för att omfatta en period om tio år.

Arbetsmetodik och kompetens ska utvecklas i samverkan med fastighetsägaren så att prognoser avseende hyreskostnadsutveckling överblickar en period om tio år.

Bevakning av riksintressen för totalförsvarets militära del utvecklas för att tillgodose de krav Försvarens långsiktiga utveckling ställer.

Taket för FortV:s egna beslut om investering är satt till 20 mnkr. Därutöver ankommer det på regeringen att fatta beslut om investering. Försvarens förslår att taket för FortV beslut inte bör gälla objekt som är en följd av riksdagens beslut om lokalisering av Försvarens enheter. Därutöver förslås att taket räknas upp med hänsyn till kostnadsutvecklingen för att få en mer rationell process.

6. Förslag till finansiering perioden 2010-2012**6.1. Plan för respektive anslag****6.1.1. Alla anslag**

Tabellen visar försvarsmaktens förslag till fördelning per anslag av regeringens anvisade ram i planeringsanvisningarna 2008-11-06.

Anslag/-spost	Mnkr, prisnivå 2009	2008 Utfall 1)	2009 Prognos 2)	2010 Plan 3)	2011 Plan 4)	2012 Plan 5)
1.1.1 Förbandsverksamhet och beredskap		18 430	18 783	18 901	19 204	19 211
tillskott från anslagsspar 2008 & 2009	6)			550	243	
från anslag 1.2	7)			0	50	100
från anslag 1.5	8)			30	300	300
Förslag inriktning 1.1.1		18 430	18 783	19 481	19 797	19 611
1.1.3 STÅP		432	213	213	213	213
1.1.4 MUST	9)		570	584	587	580
Förslag inriktning 1.1		18 862	19 566	20 278	20 597	20 404
1.2 Fredsfrämjande förbandsinsatser		1 665	2 480	2 480	2 480	2 480
Omfördelning till anslag 1.1	7)				-50	-100
Förslag inriktning 1.2		1 665	2 480	2 480	2 430	2 380
Förslag 1.3 Anskaffning av materiel och anläggningar		10 010	8 802	9 653	8 817	8 817
Förslag 1.4 Vidmakthållande, avveckling mm av materiel och anläggningar		6 256	6 970	6 043	6 484	6 484
Summa anslag 1.3+1.4		16 266	15 772	15 696	15 301	15 301
1.5 Forskning och teknikutveckling		978	979	882	1 079	1 079
Omfördelning till anslag 1.1	8)			-30	-300	-300
Förslag inriktning 1.5		978	979	852	779	779
Förslag inriktning anslag 1.1 till 1.5		37 771	38 797	39 306	39 107	38 864
1.10.1 Stöd till Frivilliga försvarsorg.		46	46	46	46	46
UD 1.2.3 Fredsfrämjande verksamhet		66	77	77	77	77

- 1) Utfall enligt bokslut 2008.
- 2) Prognos för 2009, detaljerad prognos framgår av bilaga 5.
- 3) Försvarets förslag till fördelning av anslagen och för 1.1 *Förbandsverksamhet och beredskap* del av anslagssparandet från 2008 och 2009 enligt not 6.
- 4) Försvarets förslag till fördelning av anslagen och för 1.1 *Förbandsverksamhet och beredskap* del av anslagssparandet från 2009 enligt not 6.
- 5) Försvarets förslag till fördelning av anslagen.
- 6) Det ackumulerade anslagssparandet från 2008 och 2009 är en nödvändig förutsättning för att finansiera verksamheten tills dess planerade rationaliseringar ger effekt, i enlighet med de förslag Försvarets lämnade till regeringen den 30 januari 2009 inför regeringens aviserade inriktningsproposition.
- 7) På grund av övergången till heltids- och deltidsanställda soldater och sjömän föreslår Försvarets en omfördelning av resurser från anslag 1.2 *Fredsfrämjande förbandsinsatser* till anslagspost 1.1 *Förbandsverksamhet och beredskap*.
- 8) Försvarets föreslår att anslag 1.5 *Forskning och teknikutveckling* reduceras med 30 miljoner kronor år 2010 samt med 300 miljoner kronor fr.o.m. 2011, dessa medel överförs till anslag 1.1 *Förbandsverksamhet och beredskap*.
- 9) Skälen till Försvarets förslag att omfördela resurser från anslagspost 1.1.1 till anslagspost 1.1.4 MUST framgår av MUST BU 10 (HKV skr 2009-02-20 H/TS 23310:606).

6.1.2. Förslag till anslagsfördelning

Försvarets förslag till anslagsfördelning år 2010-2012 utgår från i tidigare avsnitt redovisade antaganden. Förslagen anslagsfördelning är en förutsättning för en god kvalitet i förbandsutbildningen syftande till att uppnå kraven på användbara förband med tillgänglighet väsentligt understigande ett år. Försörjningen av insatsförbanden, som utgår från en sammanhållen logistikprocess inkluderande materielförsörjning, fokuserar initialt på vidmakthållande av befintlig dimensionerande materiel samt kompletterande anskaffning för att tillgodose de materiella brister som identifierats avseende operationer med markoperativ tyngdpunkt. Utrymmet i anslagen för anskaffning och vidmakthållande av materiel samt forskning och teknikutveckling medger därefter en långsiktig utveckling med en lägre förnyelsetakt än tidigare planerat.

Anslag 1.1 *Förbandsverksamhet och beredskap* behov av ekonomiska medel för anställda och kontrakterade soldater och sjömän ökar efter hand i Försvarets. För att möta detta ökande medelsbehov avser Försvarets genomföra de grundorganisatoriska förändringar vilka myndigheten själv kan besluta. Fram till år 2014 förutsätts förändringar som kräver beslut av riksdag och regering. Försvarets återkommer med förslag till utveckling av grundorganisationens infrastruktur i myndighetens budgetunderlag för år 2012. En samordnad logistik- och materielförsörjningsprocess är ett av de viktigaste rationaliseringsförslagen för att reducera driftkostnaderna i Försvarets.

Försvarsmakten har utgått från att prognostiserat anslagssparande åren 2008 och 2009 inom anslag 1.1 *Förbandsverksamhet och beredskap* kan överföras till åren 2010 - 2011. Försvarsmakten har vidare beaktat regeringens rationaliseringskrav kopplat till försvarsprisindex om cirka 150-200 miljoner kronor per år inom anslag 1.1 *Förbandsverksamhet och beredskap*.

Försvarsmakten föreslår vidare att anslag 1.5 *Forskning och teknikutveckling* reduceras med 30 miljoner kronor år 2010 samt med 300 miljoner kronor fr.o.m. 2011, dessa medel överförs till anslag 1.1 *Förbandsverksamhet och beredskap* för att möjliggöra ökning av antalet anställda soldater och sjömän. Därutöver föreslår Försvarsmakten, med beaktande av särutgiftsmodellen och det utvecklade personalförsörjningssystemet med heltids- och deltidsanställda soldater och sjömän där grundlön och vissa övningskostnader direkt relaterade till internationella insatser i sin helhet belastar anslag 1.1 *Förbandsverksamhet och beredskap*, en justering av fördelningen mellan detta anslag och anslag 1.2 *Fredsfrämjande förbandsinsatser*. Omfördelningen föreslås börja år 2011 med 50 miljoner kronor och fortsätta år 2012 med 100 miljoner kronor.

Försvarsmakten bedömer att kostnadsänkningar med hjälp av en samordnad logistikprocess inom Försvarsmakten omfattande 600 miljoner kronor per år kan uppnås från 2013 och dessutom uppskattar Försvarsmakten att övriga kostnadsänkningar inom försvarsområdet till följd av den sk stödutredningen kan bli ytterligare 350 miljoner kronor per år, vilka bör gottskrivas anslag 1.1 *Förbandsverksamhet och beredskap*. Dessa kostnadsreduceringar utgör ett väsentligt antagande för myndighetens planering i detta underlag. När kostnadsänkningarna kan realiseras beror på i vilken takt erforderliga beslut fattas.

I planeringen för åren 2010 till 2012 har Försvarsmakten utgått från att den årliga omräkningen av anslag görs enligt nuvarande principer.

Försvarsmakten har tidigare påtalat att den tekniska utvecklingen, vidmakthållande och omsättning av insatsförbandens dimensionerande materiel är förenade med efterhand allt mer ökande kostnader som inte kompenseras fullt ut av nuvarande priskompensationssystem. Kostnadsutvecklingen är kopplad till den tekniska utvecklingen och får över tiden ett stort genomslag på insatsorganisationens innehåll. Ökade kostnader med anledning av teknikutvecklingen har länge kunnat hanteras genom en minskad numerär. Inom allt fler områden är numerären emellertid idag nere på så låga nivåer att ytterligare reduceringar inte är möjliga. Valet står då mellan att kompensera för den kostnadsökning som följer med teknikutvecklingen eller att avveckla förband eller materielsystem. Kostnadsutvecklingen är svår att beräkna exakt, men en ofta utnyttjad skattning är tre till fyra procent per år. Värdet beror naturligtvis i hög grad på i vilken takt ny teknik införs.

Genomslaget av den tekniska kostnadsutvecklingen är betydande. Tre och en halv procent årlig kostnadsökning innebär vid konstant numerär en fördubbling av kostnaderna på tjugo år eller omvänt att en given anslagsram efter tjugo år bara räcker till att ersätta hälften av förbanden/systemen.

6.1.3. *Anslagspost 1.10 Stöd till frivilliga försvarsorganisationer inom totalförsvaret*

Försvarsmakten och MSB (tidigare KBM) skall fördela organisationsstöd till de frivilliga försvarsorganisationerna. Fördelningen av organisationsstödet grundar sig på antalet medlemmar i en frivillig försvarsorganisation (max 30 000 medlemmar) samt ett antal andra faktorer som förändras över tiden. Det är därför svårt att göra en långsiktig bedömning av hur mycket av anslaget som skall fördelas till Försvarsmakten respektive MSB.

Både storleken på anslaget och hanteringen av anslaget blir beroende av regeringens beslut på grund av frivilligutredningens förslag. Försvarsmakten lägger därför ett förslag på nuvarande nivå.

<i>Tkr</i>	<i>2007 utfall</i>	<i>2008 utfall</i>	<i>2009 RB</i>	<i>2010-2012 förslag</i>
<i>FM</i>	45 035	45 583	45 583	45 273
<i>MSB</i>	23 176			
<i>Totalt</i>	68 211			

6.2. *Försvarsmaktens kostnads- och utgiftsbudget per produktgrupp 2010*

Försvarsmakten inför för närvarande en produktorienterad metod för ekonomistyrning, Försvarsmaktens ekonomimodell (FEM). Rutiner och ekonomisystem är ännu inte fullt ut anpassade för att stödja tillämpningen av redovisning och budgetering i produkttermer. Tolkning av kostnadsbudgetar respektive utgiftsbudgetar och jämförelser med tidigare redovisade underlag bör därför beakta dessa omständigheter.

Med utfall 2007 och budget för år 2008 som bas samt hänsyn tagen till kända framtida större förändringar i verksamheten presenteras nedan övergripande utgifts- respektive kostnadsbudgetar för åren 2009.

Utgiftsbudget 2010 (Mnkr)

Utgiftsbudget	1.1			1.2	1.3	1.4	1.5	Summa
	Personal	Hyror	Övrigt					
1 Insatser								
Insatsgemensamt								
07 Internationella insatser	1 898	338	2 719	2 480				7 435
09 Nationella insatser	1 832	326	428					2 586
Totalt insatser	3 730	665	3 147	2 480				10 021
2 Uppbyggn. av IO och beredskap								
08 För Insatsorg. gemensamt	106	19	-125		2 121	2 231		4 351
01 Arméförband	1 513	270	1 541		1 180	462		4 966
02 Marinförband	1 505	268	380		2 108	989		5 250
03 Flygvapenförband	2 995	534	529		3 427	1 996		9 482
04 Lednings- och undförband	491	87	130		200	279		1 188
05 Logistikförband	323	58	151		85	6		623
06 Nationella skyddsstyrkorna	536	95	298					929
Totalt IO/Beredskap	7 468	1 331	2 904		9 122	5 964		26 788
3 Utveckling								
Utveckling gemensamt								
10 Forskning och utveckling	33	6	26				852	918
11 Materiel-/Organisationsutveckling	270	48	118		531	79		1 047
Totalt utveckling	304	54	145		531	79	852	1 964
4 Övriga verksamheter								
12 Övriga produkter	363	65	73					502
5 Int. fredsfrämjande verksamhet								
13 Fredsfrämjande verksamhet								
6 Stöd till samhället								
14 Stöd till samhället	2		28					31
Försvarsmakten totalt	11 867	2 114	6 297	2 480	9 653	6 043	852	39 306

Beräkningen baseras på produktionskalkyler där upplösningen inte exakt överensstämmer med ovanstående tabell. En koppling har därför gjorts av vilken produktgrupp som respektive förband, skola och centras utgifter belastar. Då endast produktgrupp 1-5 på ett tydligt sätt kan kopplas till förband, skolor och centra i produktionskalkylen har övriga produktgrupper givits samma andelar av totala kostnader som de hade i årsredovisningen för 2008. Fördelningen inom direkta kostnader mellan personal, värnpliktiga, materiel och övrigt har beräknats utifrån hur dessa områden viktats i produktionskalkylen.

Kostnadsbudget 2010 (Mnkr)

Kostnadsbudget	Intäkter	Direkta kostnader				Indirekta kostnader	Netto
		Personal	Värnpliktiga	Materiel	Övrigt		
1 Insatser							
Insatsgemensamt							
07 Internationella insatser	-54	1 801	2	632	3 390	1 478	7 248
09 Nationella insatser		1 737	254		-18	493	2 466
Totalt insatser	-54	3 538	256	632	3 371	1 971	9 714
2 Uppbyggnad av IO och Beredskap							
08 Insatsorganisationsgemensamt	-1	100	1		-8	-48	43
01 Arméförband	-1	1 435	690	4 481	530	525	7 660
02 Marinförband	-3	1 427	152	1 771	97	390	3 835
03 Flygvapenförband	-30	2 841	54	5 438	316	726	9 346
04 Lednings- och undförband		465	54	2 009	5	148	2 681
05 Logistikförband	-86	306	71	1 226	146	99	1 763
06 Nationella skyddsstyrkorna		508	4	95	239	190	1 037
Totalt IO/Beredskap	-121	7 083	1 026	15 020	1 325	2 031	26 364
3 Utveckling							
Utveckling gemensamt							
10 Forskning och utveckling		32		1 018	11	21	1 081
11 Materiel-/Organisationsutveckling	-121	256		866	205	116	1 322
Totalt utveckling	-121	288		1 884	216	137	2 404
4 Övriga verksamheter							
12 Övriga produkter	-705	345	17		925	144	725
5 Int. fredsfrämjande verksamhet							
13 Fredsfrämjande verksamhet	-1				68		68
6 Stöd till samhället							
14 Stöd till samhället	-6	2			35		31
Försvarsmakten totalt	-1 008	11 256	1 299	17 536	5 940	4 283	39 306

Beräkningen baseras på produktionskalkyler där upplösningen inte exakt överensstämmer med ovanstående tabell. En koppling har därför gjorts av vilken produktgrupp som respektive förband, skola och centras utgifter belastar. Då endast produktgrupp 1-5 på ett tydligt sätt kan kopplas till förband, skolor och centra i produktionskalkylen har övriga produktgrupper givits samma andelar av totala kostnader som de hade i årsredovisningen för 2008. Fördelningen inom direkta kostnader mellan personal, värnpliktiga, materiel och övrigt har beräknats utifrån hur dessa områden viktats i produktionskalkylen.

Intäkter

Med intäkter avses huvudsakligen avgifter som tas ut med stöd av avgiftsförordningen.

Direkta kostnader

Med direkta kostnader avses kostnader som direkt kan hänföras till en specifik produkt eller produktgrupp inom verksamhetsgren 1-6. Underindelning sker i direkta kostnader för personal, värnpliktiga, materiel och övrigt verksamhet. Personalkostnaden utgörs främst av grundlön och fasta lönetillägg. Värnpliktskostnaden utgörs av kostnad för dagsersättning, resor samt hälso- och sjukvård. Materielkostnaden består av kostnader inom anslag 1.3 och 1.4 för anskaffning, vidmakthållande, utveckling och avveckling av materiel. Även anslag 1.5 forskning och teknikutveckling budgeteras i sin helhet under materielkostnader.

Indirekta kostnader

Med indirekta kostnader avses kostnader som inte direkt kan hänföras till en specifik produkt. Dessa kostnader fördelas med olika fördelningsnycklar till verksamhetsgren 1-6. Fördelningen sker med planerad arbetstid och budgeterad direkt kostnad för respektive produktgrupp som bas. De indirekta kostnaderna utgörs av exempelvis kostnader för lokaler, anläggningar, stödverksamhet, personalutbildning, drift av försvarsmaktsgemensamma skolor, centra och central ledning.

En mer rättvisande budgetering blir möjlig först när Försvarsmaktens ekonomimodell (FEM) är implementerad och självkostnadsprincipen kan tillämpas konsekvent inom samtliga anslag och produkter.

Kostnads- och utgiftsbudget för 2010-2012 framgår av bilaga 5 avsnitt "Kostnads- och utgiftsbudget". /5

6.3. Prognos för året 2009 samt perioden 2010-2012

Prognosen framgår av bilaga 5 /5

6.4. Låneram för anläggningstillgångar

Lånebehov	2008	2009	2010	2011	2012
Mkr	Utfall	Prognos	Plan	Plan	Plan
Ingående lån	1 738	2 360	3 004	3 200	3 208
Nyupplåning	1 037	1 231	867	745	674
Amortering	415	587	671	736	734
Kvarstående lån	2 360	3 004	3 200	3 208	3 148
Beslutad/föreslagen låneram ¹⁾	2 500	3 100	3 400	3 400	3 400
Utfall/beräknad ränteutgift	87	107	124	128	127
Ränteantagande % för nyupplåning	4,25	1,5	2,5	4	5
Finansiering: anslagspost 1.1.1	<i>x</i>	<i>x</i>	<i>x</i>	<i>x</i>	<i>x</i>

1) Anledningen till Försvarsmaktens behov av utökad låneram fr o m 2008 är projektet PRIO (försvarsmaktsgemensamt integrerat resurs- och ekonomiledningssystem).

6.5. Avgifter och andra inkomster**6.5.1. Avgiftsinkomster enligt 4 § avgiftsförordningen**

(Mkr)

	2008	2009	2010	2011	2012
	Utfall	Plan	Plan	Plan	Plan
Totalt § 4 avgifter	271	265	260	260	260

6.5.2. Övriga avgiftsinkomster som disponeras av Försvarmakten och som redovisas mot anslag

(Mkr)

	2008	2009	2010	2011	2012
	Utfall	Plan	Plan	Plan	Plan
Hyror avseende elev- och befälshotell	4	5	5	5	5
Reservmateriel	87	90	85	85	85
Drivmedel	40	45	42	42	42
Transportverksamhet	37	40	40	40	40
Marketenteriverksamhet	2	3	2	2	2
Övrig förplägnadsverksamhet	10	8	6	4	2
Extern verkstadsverksamhet	289	280	230	220	220
Personalbutiksverksamhet	2	2	2	2	2
Verksamhet enligt förordningen (2002:375) om Försvarmaktens stöd till civil verksamhet	3	5	5	5	5
Inkomster av mindre ekonomisk omfattning	<1	<1	<1	<1	<113
Inkomster avseende utbildnings- och övnings-resurser i och utom Sverige	213	200	210	220	220
Inkomster från utlandsstyrkans Camp-verksamhet	33	40	10	2	0
Internationell militär test, utbildnings och övnings verksamhet i Sverige (ITÖ)	2	2	2	1	1
Summa	722	720	639	628	624

6.5.3. *Övriga inkomster som disponeras av Försvarsmakten och som redovisas mot anslag*

(Mkr)

	2008	2009	2010	2011	2012
	Utfall	Plan	Plan	Plan	Plan
Royalties, viten m m	2	4	4	4	4
Bidrag	23	20	20	20	20
Övertalig materiel	74	65	60	60	60
Finansiella intäkter	132	45	25	25	25
Summa	231	134	109	109	109

6.6. *Räntekontokredit och anslagskredit*

Räntekontokrediterna för Försvarsmakten är 2 500 miljoner kronor enligt RB 2009. Räntekontokrediterna har tidigare reducerats och är med nuvarande läge för Försvarsmakten på en acceptabel nivå.

Försvarsmakten föreslår att, enligt tidigare rutin, anslagskrediterna år 2010 för anslaget 1.1 skall vara 3 procent av anslaget, 300 miljoner kronor för anslaget 1.2, för anslaget 1.3 och 1.4 minst 3 procent av anslagen och för anslaget 1.5 minst 3 procent av anslaget.

6.7. *Bemyndiganden*

Försvarsmaktens behov av bemyndiganden år 2010 framgår av underbilaga 2.4 (hemlig).

./2.4 (H)